

AMARG

Any II-Núm.6 (1982)

Girona: Temps de Tardor

aires i Mercats - Comarques Gironines -

•«Cant d'un poble.»(poema)

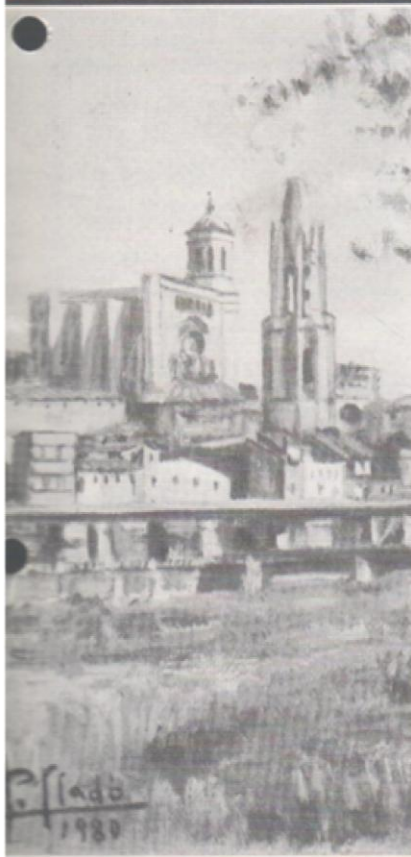
•HISTORIA Ferran II rei d'Aragó, i els Catalans en el descobriment d'Amèrica

n defensa de la Nació Catalana (col.laboració)

•Anecdolari d'un viatge

E.A.P.I.R. Solidaridad internacional •Telegrama històric: Santa Coloma de Farners

minusvàlids Físics (barreres arquitectòniques)

LA INSUFICIÈNCIA RENAL

istulas arterio venosas internas

•En Joan Costa trasplantat

registry de la EDTA (European Dialysis and Trasplantation association)

tuè fa l'Associació AMARG

«Full obert»: secció cartes

a medicina dins la literatura catalana: BERNAT METGE (s. XIV)

•Jo pregunto!

Temps de Tardor

—Escolta bé, amic meu, el bronzir del vent invisible i fred que ve del Nord, de l'altra banda de les muntanyes. Escolta bé aquest vent fi, que ve de França, que amb les seves ratxes fa somiquejar els xiprers que tens darrera teu. Es dobleguen com cossos gegantins davant d'una força superior'.

Aquestes coses em deia l'altre dia a la tarda, cap el vespre, el meu gran amic, en David. El vaig trobar, al puig que hi ha al Sud de la vila, per casualitat quan jo anava cap a casa després d'un dia feixuc de treball i ell que és un home amb cor d'infant i esperit de poeta em preguntà:

—Ja saps que l'estiu s'acaba i arribarem aviat a la tardor. Què és per tu la tardor?

Jo no sabia que respondre i després d'algun balbuceig incomprendible vaig contestar-li:

—Doncs... no sé... jo diria que és l'estació que ve després de l'estiu, quan ja no fa calor i comença a fer fred, i mal temps, sol ploure, els dies s'escurcen. També és quan s'acaben les vacances, la mainada comença anar a col·legi. Es quan tot torna com abans, o sigui que no m'agrada.

Aleshores ell em contestà:

—I doncs, no mires de trobar-hi alguna cosa més. Quelcom que sigui agradable i que et faci vibrar l'esperit?

Jo li contesto: —No sé pas que vols dir amb això'.

Fou després quan en David em mirà amb ulls de tendresa i plens d'una força penetrant. Posant una mà damunt la meua espatlla, una mica encongint i l'altre braç assenyalant cap a ponent, em digué amb veu profunda i forta:

—Mira primer allà baix, guaita la vila tranquil·la ja i després d'un dia atzaros que rep els últims esparpells del sol, en els seus teulats, eixides i carrers. Tota ella està submergida en la mateixa esplendor rutilant del sol d'aquests temps, que brilla d'una manera especial, com l'or net i fi. Les diferents tonalitats d'ocres i la claredat d'aquests dies són com mai. Mira ara el sol, immens i grandios i que suspens allà a l'infinit se'n va anant a poc a poc, però inexorable, cap a darrera les Gavarres, que dibuixen en l'espai unes línies ben marcades entre mig de la blavor forta de la matèria muntanyosa i el blau clar i debíl del cel infinit. Darrera, el sol entre vermellós i violaci ja gaire bé no es veu. Mira aquell núvol, allargassat, esquinçat i mig esparracat que s'ha posat davant ribetejant encara més tot voltant d'ell, els últims raigs del sol que se'n va.

Mentre m'anava dient aquestes coses, jo quedava absort, tots els pensaments se me'n anaven i una mena de buidor s'apoderava de mi. Tot jo em sentia però envoltat d'una bonança i un benestar.

Després d'una estona de silenci, en David va continuar: —Mira, —em deia—, la naturalesa en el seu inevitable caminar per l'espai i el temps de l'existència, està acabant el seu procés vital, va cap al descans i el recolliment propi del temps que s'acosta.

—En la primavera, —continuava en David—, després de despertar del llarg somni de l'hivern, arriba en sa joventut, florint en un esclat de tendresa, acoloriments impulsius i vitalitat arreu. Després arriba l'estiu, per donar els fruits de maduresa i fer-nos gaudir de la bonança del temps. Ara, després d'un temps de tràfec arribarà la tardor. Ella ens invita també a nosaltres, a sentir la nostra soledat d'éssers humans, al recolliment, a la pau i la reflexió de tot el que ha estat la nostra vida. Si ets capaç d'endinsar-te dintre teu i la teua vida ha estat aprofitosa, aleshores, sentiràs en les més arraconades profunditats del teu esperit com una cosa llunyana, les dolces melodies que a poc a poc van desgranant un piano o un violí. Llargues i trencades notes musicals que un dia inspiraren a Mozart o a Beethoven. Amic meu, em deia, para esment amb tota intensitat per deixar-te inundar d'aquesta musicalitat. Intenta, busca, i cerca-ras en el teu interior una vida més ampla i més espiritual.

Es feia fosc, i començarem a caminar cap a casa. Ell, m'anava explicant coses i més coses, de la natura, la tardor, de la necessitat de viure la vida amb amor e intensitat. Jo cada vegada me l'escoltava amb més atenció i notava que cada vegada volia que m'expliqués més coses d'aquelles que em feien sentir diferent, com si per uns moments perdés el pes. M'hi trobava tant bé.

Recordo que deia: —Aviat veuràs caure una fulla seca, arrugada, esmorteïda i pansida, d'un color ja caduc, entre ocre i amarronat. Mira-la bé. Deixa't portar per la visió d'aquest fet. La veuràs voleiar des que es desprèn de l'arbre. Allà on tantes hores hi havia estat arrapada donant-l'hi vida. Ara la seva missió ha acabat. La veuràs suau i revolotejant per l'aire. Les bufarades de vent, la faran ondular fins que irremeiablement caurà a terra. Ja tota aquella verdor esplendorosa de dies enrera, no es pot veure. La vida se li ha escapat. La fulla insignificant, és ara part allà a terra tota els arbres d'un conjunt esponjós de multitud d'altres fulles que han seguit i seguiran la mateixa fi.

Jo ja no sabia que dir. Tan sols volia escoltar l'home que amb aquella xerrada em feia viure uns moments desconeguts per mi fins llavors. Un món idealitzat i amb una realitat extremada.

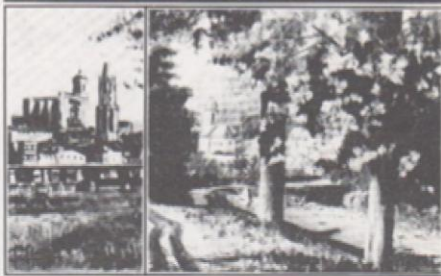
Arribarem a casa i ens vam despedir. Ell continuà el seu camí i jo tota la nit la vaig passar sense poder tancar cap ull, perquè no podia entendre el contrast entre el món real que vivia cada dia i el que havia viscut aquella hora amb el meu amic.

Josep Ayats

AMARG

Any II Núm 6 (1982) Girona, Temps de Tardor
Fires i Mercats - Comarques Gironines - Cant d'un poble (poema)
HISTÒRIA - Ferran II rei d'Aragó i els Catalans en el descobriment d'Amèrica
En defensa de la Nació Catalana (col·laboració) - Anecdotes d'un vulgari
C.E.A.P.I.R. Solidaridad internacional - Telegrama històric: Santa Coïma de Farners
Musculació Fruïts (barreres arquitectòniques)

LA INSUFICIÈNCIA RENAL

Fistules arterio-venoses internes - En Joan Costa transplantat
Registry de la EDTA (European Dialysis and Transplantation association)
Què fa l'Associació AMARG - Full obert - secció cartes
La medicina dins la literatura catalana. BERNAT METGE (s. XIV) - Jo prengutor

AMARG

loteria nacional

nadal
36158 - 51375

ANY II — Núm. 6 — TARDOR 1982

Publicació trimestral de l'AMARG (Associació de Malalts Renals de Girona).

Direcció: Xavier Bonmatí i Lladó

Redacció: Francesc Jordà, Albert Pertegàs, Josep Sayols, Jaume Ribas, Francesc Gómez i Joaquim Franch.

Coordinació: Josep Sayols i Pol.

Disseny i composició: Xavier Bonmatí

Col·laboradors: Dolors Coll i Figueras, Manuel Tolosà i Surroca, A. Marqués, C. Servitja, Jordi Juncosa, Carme Font, Anna Font, Xavier Pujolàs i Grabuleda, Joan Carreres i Péra, Josep Ayats i Carreras.

Portada: Paquita Lladó i Canadell

Imprimeix: Gràfiques Duch - Cassà

AMARG

Què fa l'Associació Amarg?

Aquesta és una de les preguntes que es pot fer la gent; doncs bé, per tal de tenir informat al públic i especialment als interessats, hem cregut oportú anar publicant —a grans trets— les activitats que va realitzant al llarg de l'any l'Associació, guiada per la seva junta directiva i ajudada per persones moltes vegades al marge de l'enfermetat renal.

El primer que cal és conèixer qui forma part de l'actual junta directiva, proposada en reunió general el passat 18 d'abril i resultant elegida per unanimitat:

President: FRANCESC JORDÀ;
Vicepresident: JOAQUIM FRANCH;
Secretari: FRANCESC GÓMEZ; Trezorero: FRANCESC TEIXIDOR; Vocals: JOSEP SAYOLS, JOAN COSTA, ALBERT PERTEGAS, XAVIER ARUMÍ, RAMON PASCUAL, MANOLÍ GÓNGORA, FRANCISCO SÁNCHEZ, ENRIC CABARROCAS, MARIA PUIG i VICENÇ CATALINA.

Gràcies al treball, esforç i interès de cada un d'ells, l'Associació va tirant endavant, intentant fer cada dia un pas més.

Cal remarcar que aquesta junta fa el màxim per l'associació —dintre les seves limitacions— i que es reuneix com a mínim dues vegades al mes per a tractar diferents punts relacionats amb l'Associació.

Referent al tema de les extrac-

cions, cal fer esment de les gestions que s'estan portant a terme —entrevistes amb metges de la Residència, amb advocats, jutges...—, per tal de què aquestes es puguin realitzar a Girona i per tal d'aconseguir que això no comporti cap mena de problema burocràtic; és per això que s'ha constituït l'Associació GIRONINA PER A LA COORDINACIÓ DE TRASPLANTS RENALS, integrada per vuit persones al marge de l'enfermetat renal però que estan disposades a ajudar-nos desinteressadament en tot allò pertanyent a assumptes burocràtics a l'hora del trasplant. Gràcies al seu interès el tema de les extraccions podrà ésser ben aviat un fet a Girona.

Un dels problemes més laboriosos en què s'ha trobat últimament l'Associació, i més concretament la junta directiva, ha estat l'intent de supressió del desplaçament dels malalts renals per mitjà de taxi, segons la circular tramesa pel departament de Sanitat i Seguretat Social, en la qual es comunicava que a partir de l'1 d'agost els malalts s'haurien de desplaçar amb mitjans ordinaris, o bé, en cas de necessitat, amb ambulància, degut a l'elevat cost que suposa per a la Seguretat Social el taxi i l'abús que darremament se n'estava fent.

A arrel d'aquesta nova ordre es creà un desatent general per part dels afectats, per la qual cosa es convocà Assemblea General pel mateix diumenge dia 1 d'agost, a les 10 hores i en la qual només es parlà del tema del transport, del greu problema que suposaria pels malalts renals haver-

se de traslladar per mitjans ordinaris, les seves possibles conseqüències, així com possibles solucions. En aquesta reunió, en la que hi assistiren gairebé tots els socis afectats —cosa que ens permeté comprovar que la gent només es mou per assumptes personals—, s'acordà concertar entrevista amb el Sr. Delegat Territorial que publicà la nota, per tal d'exposar-li el nostre problema.

La comissió que s'ocupà d'aquest tema aconseguí prorrogar el termini de transport amb taxi, com es venia fent fins al moment, fins a finals d'agost, comproment-se en aquest termini de temps a reduir el preu del taxi en un 20 per 100. Després de moltes hores de treball, recerca i trobades, s'aconseguí confeccionar un pressupost per a presentar al Delegat Territorial, però que s'havia de polir i arrodonir per tal de no provocar cap desequilibri entre els propis malalts.

Gràcies a la reducció del nombre de taxis, i per tant del cost que aquests suposen per la Seguretat Social, els malalts renals podran disposar de taxi, si bé algun s'haurà de sacrificar i adaptar al nou canvi establert per bé de tots. De moment es continua i es continuarà anant amb taxi, com es venia fent fins ara, fins nova ordre.

I per últim dir que en motiu de les fires i festes de Sant Narcís, s'estan fent gestions per aconseguir un lloc dins el recinte firal, i així, seguir amb la nostra campanya de divulgació de l'enfermetat renal. Acceptem la col·laboració i companyia de tothom.

La revista AMARG, editada per l'Associació de Malalts Renals de Girona, es publica sense cap finalitat lucrativa.

DIPOÏT LEGAL: GE 215-1981

Comanda de números endarrerits, a la redacció de la revista, Ctra. Barcelona, 23, entsol. 2.ª - GIRONA. (Només socis).

Els articles i dibuïxos signats no representen necessàriament l'opinió de l'AMARG o de la redacció de la Revista. L'AMARG permet la reproducció dels articles sempre que hom hi faci constar el nom de l'autor i la procedència. Caldrà trametre també UN exemplar de la revista o diari que els publicui, a l'AMARG.

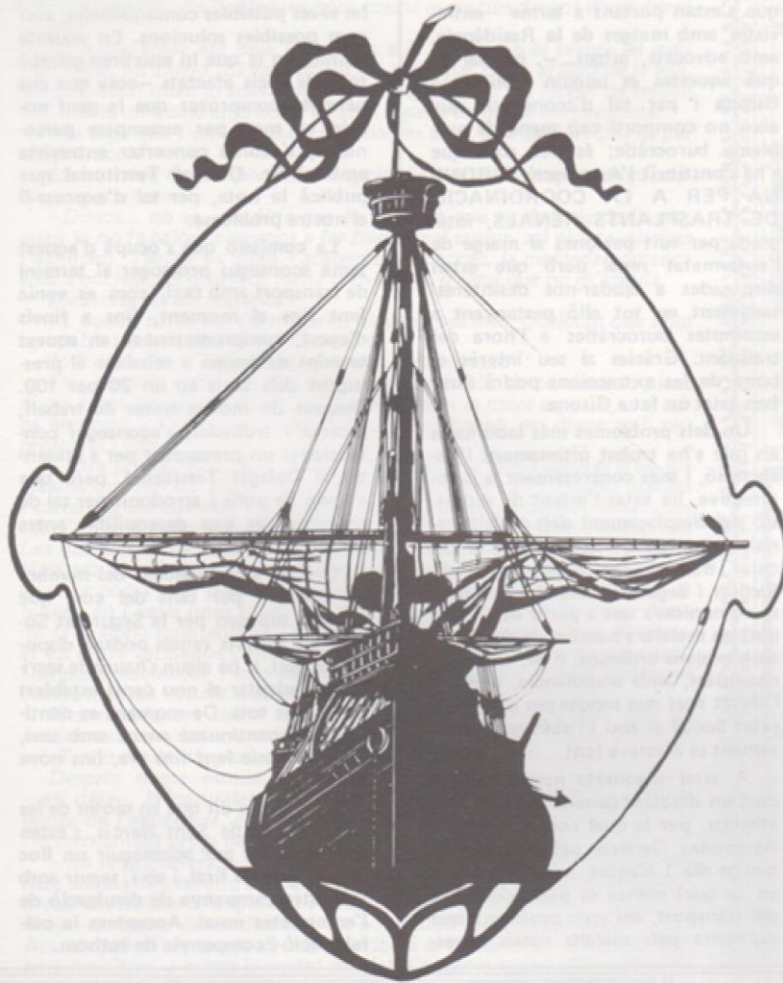
ANUNCIEU-VOS
205177
COL·LABOREU AMB NOSALTRES

Una contribució a l'acompliment del que és el nostre desig

HISTÒRIA

FERRAN II rei d'ARAGÓ, i els Catalans en el descobriment d'Amèrica.

Sense cap mena de dubte, en pactar-se el casament de Ferran II rei d'Aragó amb la reina Isabel I, unes mateixes raons polítiques degueren temptar a ambdós contraents: unir en un sol reialme totes les terres hispàniques i foragitar als moros del darrer baluart que tenien a Andalusia.

Però com pensava Ferran? Com pensava Isabel? Del nostre rei ben bé es va veure tot seguit. No era de la fusta dels dominadors i despòtics, i per altra part trobà sabata en son peu en la seva muller, la qual posà en els pactes nupcials

la condició de què el seu marit havia de viure a Castella i no marxar-ne i no separar-se d'allí sense el consentiment d'Isabel.

Rei-pubill, en Ferran, no estigué mai a plaer a Castella. Com és natural tenia el cor a Catalunya i se li havien de sentir molt malament les paraules de la seva dona quan li deia: "Aragón no es nuestro, menester es que vayamos de nuevo a conquistarlo".

Però aguantant, tingué ocasió d'avorrir-se'n més de la terra i de la gent que no eren fets a la seva manera, i demés

definir tot el valor de Catalunya, en mantes ocasions.

Referent al descobriment d'Amèrica, per exemple, es diu: *Por Castilla y por León, nuevo mundo halló Colón*, més l'aforisme no és d'aquesta terra, i en castellà i tot, més veridicament diria: *Por Castilla y Aragón, nuevo mundo halló Colón*; puix entre l'odissea que passà el navegant genovès, cap historiador no amaga que la reina castellana prenia a Cristòfol Colom com a un visionari, no en feia cas. Calgué que un català, Lluís de Santàngel, el qual creia en la dèria de Colom, anés a representar a la reina tota la magnitud de l'empresa i l'exhortés amb tota vehemència a què donés la mà a Colom, i tot l'auxili que calgués, però la reina degué protegir-lo no més que a mitges, puix el mateix Santàngel sufragà les despeses de la primera expedició.

Sense aquest català, tenen part integrant en el descobriment d'Amèrica l'eminent cosmògraf Jaume Ferrer, de Blanes, que aconsellà als reis i àdhuc escriví una carta a Colom, assenyalant-li la ruta per a trobar el camí de l'Índia.

En tornar de sa primera expedició a Amèrica, sembla ésser que Colom desembarcà a Barcelona, però no hi ha cap document de l'època que ens demostrí que es concedís gran importància al fet. En la segona expedició marxaren amb el descobridor, entre altres, dos catalans caracteritzats, que havien de coadjuvar sobiranament en l'empresa. L'un d'ells, Fra Bernat Boïl, Monjo de Montserrat, com a Vicari eclesiàstic per a tots els regnes descoberts, l'altre, el noble Pere de Margarit, en qualitat de capità de les forces militars que sortiren en la nova expedició.

Paral·lelament, un altre català alcançava per als seus reis, triomfs remarcables, dels quals omplen sengles planes els analistes Zurita i Feliu de la Penya. Tal era don Ramon Folch de Cardona, fill i senyor de Bellpuig, qui, al front d'una poderosa esquadra, guanyà Mazalquivir; elegit per en Ferran virrei de Nàpols, el Sant Pare Juli II el fa general de la Santa Lliga i triomfa a Toscana, Florència, en les repúbliques de Sena i Luca, passa triomfant per Verona i fa rendir als de

REPARACIO I MUNTATGES DE FUSTA

Josep Pericot i Maten

234615

c/ S. Romà 41-1

SALT Girona

TALLERES MECÀNICOS

SOMAC, S.A.

Caldereria y Mecànica en General

Juan Bruguera, 10-20
Tels. 20 23 36 - 20 34 50

Pescana i Livengo, s'apodera de Milan foragitant-ne als francesos; per ell recobra Génova la seva llibertat, deixa retuts als venecians, s'apodera de Ciutadella i encara després assenta la sobirania en la ciutat de Bergamo. En Ferran el nomena son successor.

Una esquadra al comandament de Lluís Galceran, aparellada per la Diputació i l'Ajuntament de Barcelona i, demés, tripulada per molts significats personatges presidits pel rei i la seva segona esposa germana de Foix, anà a Nàpols per a suavitzar les asprors que hi havia creat la influència castellana. El rei Ferran conferí els càrrecs a persones de la confederació catalano-aragonesa.

En Bernat de Vilamari guanyà per a nostra sobirania les poblacions d'Oran, Bugia, Trípoli, Alger i quasi bé totes les costes de Berberia posant en un lloc molt alt la nostra marina.

En Ferran amb aquests fets, rodejat de gent catalana era tot un altre, no era l'home passiu que no pot fer res per trobar-se entre estranys, i reivindicava a Catalunya i als catalans postergats en la Governació comú dels dos estats.

Per això en enviudar d'Isabel la Catòlica, desenganyat de la noblesa castellana, gira els ulls al seu regne i decideix dedicar-se exclusivament a Catalunya.

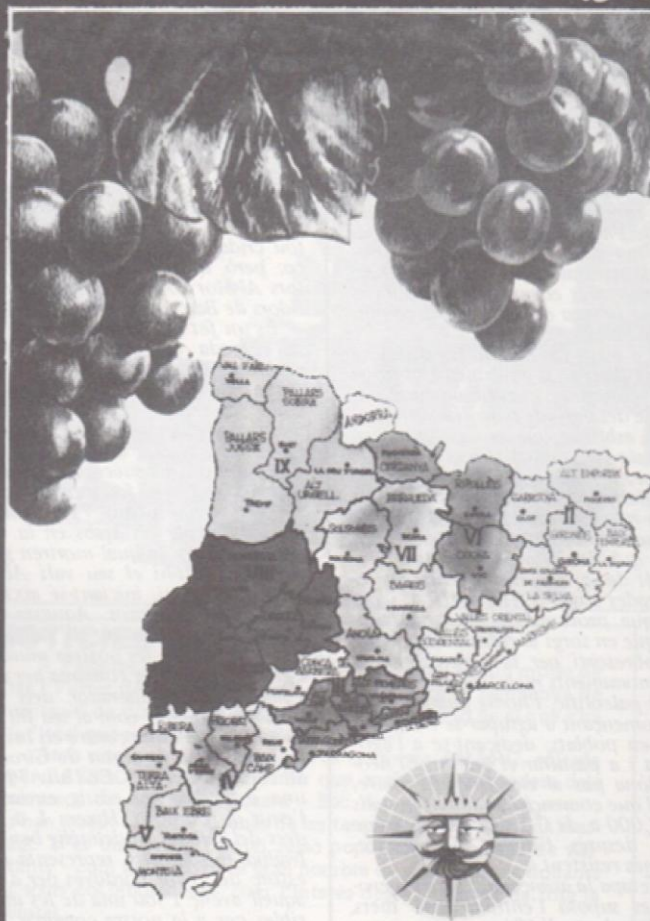
Amb gran contentament dels catalans que veieren obert un nou cel per a la seva terra, el rei decidí casar-se amb Germana de Foix, essent llàstima que morís prematurament un fill hagut en aquest matrimoni.

Però les terres castellanes que durant la seva estada a Catalunya foren regides per Felip i sa esposa Joana, filla dels Reis Catòlics, reclamaren novament sa presència en la mort de Felip, puix D.ª Joana tenia les facultats mentals pertorbades, i en sa virtut, tingué el rei Ferran d'anar a Castella "a posar en ordre aquelles terres".

El testament fou fet ordenant al seu nét Carles I que no fes "cap mudança en el règim i govern dels regnes d'Aragó ni tractés els seus negocis amb persones que no fossin naturals dels dits regnes ni posés forasters en son consell i en sos oficis públics", bé que no se l'escoltà com a Catalunya ens hauria convingut.

POEMA

CANT D'UN POBLE

PELS TURONS D'AQUESTA TERRA ALTIVA,
 AMARADA D'HISTÒRIA, INCOMPRESA,
 UN NOBLE SILENCI A TOT CRIT CONTESTA.
 LA SEVA VEU ENCISADA,
 PER LES VICTÒRIES I FATIGUES
 D'UN TREBALL CONSTANT,
 ES REVOLCA ENMIG D'OMBRES FOSQUES
 I VIDES OBLIDADES,
 ENSORRADES EN EL FANG,
 ENTONANT CANÇONS D'ENARDIMENT.
 ÉS EL CANT D'UN POBLE
 QUE HA ESTAT FERM I VALENT,
 LLUITANT PER AQUESTA NOTA TAN SUBLIM,
 QUE ÉS LA LLIBERTAT.
 INEVITABLEMENT S'ACUMULA EN L'AIRE,
 UNA MÚSICA ESTRIDENT
 COM SI FOS UN TRO INFLAMAT
 DEL MÉS PROFUND DE L'INFINIT
 TOTES LES BOQUES I TOTES LES MANS
 AMB L'EUFÒRIA A DINS DEL PIT
 ALCEN SENYERES I ABRANDEN CANTS
 SOTA UN CEL QUE ESTÀ AFLIGIT
 I EN EL SILENCI DE LA NIT
 UN RESSÓ RETORNA EL CANT
 VETLLAN QUE EL CLAM ARRIBI FINS A PONENT.
 ES AQUEST EL CANT D'UN POBLE
 QUE LLUITA I CLAMA,
 LLANÇANT ALS QUATRE VENTS,
 QUATRE BARRES,
 MEITAT D'OR, MEITAT DE SANG,
 TOTES ELLES CORONADES
 AMB AQUESTA NOTA TAN SUBLIM
 QUE ÉS LA LLIBERTAT

Dolors Coll Figueras

fer referència al topònim Farners, es troba en Turmou, el 29 de maig de l'any setè del regnat del rei francès Carles el Simple, en l'any 898, concedint a l'església de Sta. Maria de Girona diferents donacions: part d'aquestes van destinades a la primitiva ermita de Santa Coloma.

Enderrocada aquesta ermita, fou reconstruïda i consagrada pel Bisbe Gotmar en l'any 950 i en aquesta església rebé el baptisme Sant Dalmau Moner, en l'any 1291. Amb els anys, aquesta ermita s'anà fent petita i els habitants decidiren substituir-la per una església més gran. El creixement de la vila anava augmentant progressivament i l'església esdevingué de nou petita, però en l'any 1805, i gràcies a la donació del Duc de Híjar de l'edifici de l'antic hospital adossat a la part est de l'església, i on hi havia nascut Sant Salvador en l'any 1520, fou objecte de noves ampliacions. La construcció s'interrompé en el 1808 a conseqüència de l'invasió francesa, no acabant-se les obres fins el 1823, depressa i corrents. Els primers graons d'accés es construïren a mitjans del segle passat, però, enderrocades per la guerra civil del 1936, en l'any 1940 foren reconstruïdes novament, i són les que avui en dia perduren.

Del castell de Farners es suposa la seva construcció a principis del segle XI, en la gran època de l'Abad-Bisbe d'Oliva, car hi ha prova documental que posa de manifest la seva existència, lligat a la jurisdicció del Comte de Barcelona i Girona RAMON BERENGUER I (1035-1037), com feudo a favor del Vescomte Ramon Folch de Cardona.

Amb l'impuls urbanístic del 1950, en sorgir de la iniciativa municipal l'anomenat "Poble Nou", es despertà també la iniciativa privada, construïnt-se les urbanitzacions "Sol Ixent", "Can Malladó", "Can Camps", "Can Ferragut", "Sta. Coloma Residencial", i últimament "La Nòria", quintuplicant-se la seva extensió. Avui en dia, Santa Coloma s'ha convertit en una bonica ciutat, a 142 m. sobre el nivell del mar, amb uns 7.250 habitants. És famosa per les seves fonts de bona aigua, sobresortint la "Font Picant", la "Font de Sant Salvador" i les "Fonts dels Termes Orion", on s'hi troba el balneari. També és coneguda la indústria confitera —centrada en les delicioses teules— que obtingué el premi de rebosteria en l'exposició internacional de París en l'any 1912.

Però el que més em cridà l'atenció en arribar a la ciutat foren els seus habitants: gent treballadora, noble, pacífica i a la vegada de gran caràcter, aiment dels seus costums i dansa; per tot això em vaig quedar amb ells i ara sóc un habitant més d'aquesta bonica ciutat.

J. Fco. Sánchez

NOTICIES

A Figueres, centre i capital de l'Alt Empordà, amb motiu de les "Festes de la Santa Creu", va continuar-se la campanya de captació de donants de ronyó, amb una exposició de el que s'ha fet i del que es farà.

Amb aital motiu va presentar-se la revista AMARG, editada per l'ASSOCIACIÓ, i es pot dir que, malgrat la migradesa dels recursos de què es disposava —lloc d'exposició, espai, etc.—, s'han pogut realitzar algunes de les tasques que hom s'havia marcat. N'és una prova l'ampli ressò popular, tant a nivell de visitants —com ho testimonia el gran nombre de signatures de donants i socis col·laboradors— com l'interès despertat arreu de tota la ciutat.

Cal esmentar, també, la inauguració de la nova sala de diàlisis que tingué lloc a l'hospital de Figueres, i que té sens dubte una especial importància per tots nosaltres. La capacitat total d'aquesta unitat és de 36 malalts.

Trasplantament de ronyó

a l'amic Joan Costa

Última hora

En aquest darrer mes d'agost, a l'Hospital Clínic de Barcelona, el Professor J. M.^a GIL-VERNET i el seu equip mèdic, han fet un trasplant renal a en Joan Costa de Girona.

En Joan feia temps que es dialitzava.

En el moment de donar aquesta notícia, el ronyó funciona bé. Donada però la data de realització del trasplant, i essent a l'impremta la nostra revista, tan sols hem pogut publicar aquesta petita ressenya. No obstant ampliarem la informació en el proper número dedicat a l'hivern.

ANUNCIEU - VOS
215250 (Mòbil) 215254

PREGUNTEU
ESTEM AL SERVEI DE
PATRIMONI

LAGARTERANA

CASA DE BORDADOS

Venta de COLCHAS, SÁBANAS, MANTELERÍAS...
en hilo y torzal. Se reservan encargos y se sirve a domicilio.

GERMAN MUÑOZ

México 9 - Tel. 477236

RUDELLOTE DE LA SELVA

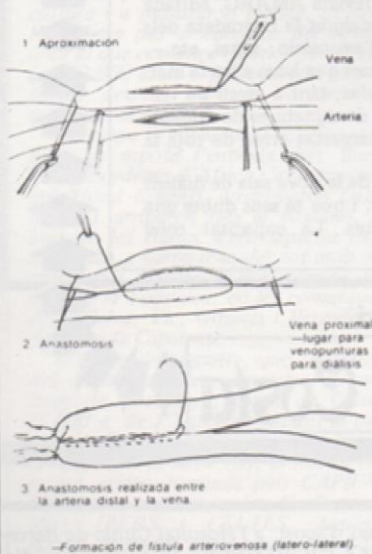

FISTULAS ARTERIO-VENOSAS INTERNAS:

Los primeros en describirla fueron "Brescia y Cimino" en el 1966, en el hospital de Brony "New York". Su importancia histórica residió en que dejaba a los pacientes libres de restricciones y complicaciones del shunt externo, capacitándolos para llevar una vida prácticamente normal, pudiendo realizar ejercicios físicos sin restricción. Los siguientes años se encargaron de demostrar que una buena fístula tiene muchos años de duración no peligrando así el tratamiento de la hemodiálisis.

Descripción técnica y uso

Técnica.— Consiste en hacer una *anastomosis*, (unir una arteria y una vena), en cualquier arteria periférica y cualquier vena cercana grande. Con ello se consigue crear una fístula arterio-venosa interna, que hará que las venas del antebrazo se vayan agrandando debido al alto flujo sanguíneo y que al cabo de cierto tiempo, unas 6 semanas a tres meses se pueda puncionar. Posibilita la extracción de sangre suficiente para la diálisis, valiéndose de

—Formación de fístula arteriovenosa (latero-lateral)

la venopuntura y dado el gran flujo impide la coagulación del vaso, una vez finalice la diálisis se retiran las agujas.

Ventajas.— Son múltiples respecto al shunt externo. Como hemos men-

cionado, una buena fístula tiene largo tiempo de vida, oscilando entre tres y seis años frente a los siete a diez meses del shunt. La vigilancia no tiene que ser tan estricta tanto por parte del paciente como por parte del personal especializado. Hay un mínimo riesgo a las infecciones locales, a la coagulación, a los pequeños traumas, embolismo, sepsia.

Desventajas.— El primer grupo de problemas consiste en la colocación de las agujas. Estas son grandes y deben de insertarse en cada ocasión, lo que puede llegar a ser doloroso y una dificultad para los que tengan las venas más pequeñas, pudiendo atravesar la pared de la vena produciendo un hematoma y dolor en el brazo. Las repetidas inserciones de agujas hace que se produzcan durezas y cicatrices en las venas, que dificulten la realización de una buena implantación.

En un segundo grupo aparecen, a causa de los riesgos asociados a la diálisis con bombas, ligeros desplazamientos pueden cortar el flujo si las agujas se clavan contra la pared, se produce un espasmo. Entonces, en lugar de ser bombeada la sangre a través del dializador, puede absorberse aire en cualquier punto de unión de la línea arterial por la bomba de sangre y en caso de que vuelva a la vena, hay peligro de muerte por embolia gaseosa. Por estas razones las diálisis con bomba necesitan monitorización de circuito sanguíneo.

Muchas de estas dificultades ya no existen si no se usa la fístula hasta pasadas las seis semanas de la anastomosis.

Realización de la fístula A.V.

Antes de efectuar la fístula, nos aseguraremos que los vasos elegidos no presenten fenómenos inflamatorios, ni trombóticos que pudieran anularla en el post-operatorio inmediato. Procuraremos efectuar la anastomosis lo más distal posible, en la extremidad no dominante, pues en caso de fracaso se pueden efectuar otras fístulas más proximalmente, sin tener que sacrificar la arteria humeral. Por fallo de esta vía, efectuamos la fístula en la extremidad dominante siguiendo los mismos pasos que la anterior, y posteriormente podemos utilizar las extremidades inferiores.

Las anastomosis pueden hacerse:

- termino-lateral
- latero-lateral
- término-terminal

La elección depende del tamaño del vaso. Se puede lograr un calibre de vena más amplio empleando la colocación latero-lateral, pero el emplazamiento termino-terminal, produce to-

da la sangre arterial en la vena. Las ventajas de ambos se combinan en la anastomosis término-lateral, ligando los vasos distalmente.

El diagnóstico de un correcto funcionamiento se realiza por la palpación de un thrill y auscultación de un soplo continuo, siendo conveniente la observación de la fístula arteriovenosa en las primeras 48 horas, por si esta se trombosa (coagula) poder sacar lo más rápido posible el coágulo antes de que se organice, y comporta la permeabilidad de la vena en territorios proximales para poder realizar una nueva fístula (anastomosis).

Complicaciones de la fístula

Aunque como hemos dicho el índice de complicaciones es muy bajo respecto al shunt externo, las fístulas arterio-venosas no están exentas de ellas.

Las complicaciones las podríamos clasificar de: *inmediatas* (durante el primer mes) y *tardias* (a las que suceden después de este tiempo).

La complicación inmediata más frecuente es la trombosis, siendo el resultado de un error quirúrgico tanto en la técnica como en la elección de los vasos. Los factores desencadenantes de estas trombosis son turbulencias, espasmo arterial, resistencia venosa, edema distal y la aparición de hematomas en pacientes con tendencia de hemorragia, en el acto operatorio.

Las complicaciones tardías más usuales son: trombosis, aneurismas, infecciones, síndromes isquémicos distales.

La trombosis tardía.— Pueden manifestarse de forma aguda por una hipotensión post-diálisis, aunque suceden con más frecuencia por punciones defectuosas también pueden intervenir factores de tipo mecánico, la arterialización de la vena anula paulatinamente la luz del vaso por un engrosamiento de capa media, igual que un fuerte trauma en la anastomosis.

Los aneurismas.— Aparecen cuando se han practicado repetidas punciones en el mismo lugar, generalmente cerca de la anastomosis, siendo preciso intervenir quirúrgicamente para evitar la rotura del mismo.

Infecciones.— Hay pacientes que presentan infecciones en el lugar de punción. Están ocasionadas por una mala técnica de desinfección en el momento de puncionar o bien por falta de higiene del paciente.

Estas infecciones suelen ser perfectamente localizadas y superficiales o producir abscesos, pero a veces, pueden ocasionar una septicemia o una endocarditis bacteriana que puede poner en peligro la vida del enfermo. Casi siempre, el organismo causante es el estafilococo, que mediante tratamiento de antibióticos adecuado se puede resolver dicha infección.

Síndrome isquémico distal.— Es de rara aparición, solamente cuando se han utilizado la arteria radial y cubital durante algún tiempo, disminuye la irrigación de la mano pero el flujo a través de la arteria interósea es suficiente para evitar la esquiemia.

Cuidados de la fístula A.V.— El paciente debe de cuidar la fístula siempre, ya que de ello depende su bienestar. Pero tampoco tiene que estar minuto a minuto pensando en ella.

Debe de comprobarse el thrill, palpándolo o escuchándolo.

La higiene es imprescindible antes y después del tratamiento. Antes de la sesión se lavarán en brazo, manos y uñas con jabón antiséptico *braunosan*, ya que muchas veces es insuficiente la desinfección con yodo, pudiendo aparecer infecciones a nivel de las punciones. Después de la sesión limpiaremos igual el brazo, colocando un pequeño apósito encima de la punción.

Colocaremos una protección o una muñequera que no sea muy apretada, cuando tengamos que practicar algún deporte o trabajo que hubiera peligro de recibir un golpe encima de la anastomosis.

REGISTRY DE LA EDTA

El nombre de trasplants donat pel Registry de la EDTA (European Dialysis and trasplantation Association) que es porta a terme anualment, no ha deixat de créixer, doncs al 1976 foren 2.700 els trasplants realitzats a tota Europa i aquest any 1981 aquesta xifra ha arribat a 4.695

Ara bé, la població europea viva en programa de suplència (diàlisis i trasplant) era a finals del 81 de 65.350 pacients, essent-ho un 20 per 100 per trasplant; en canvi, en el nostre país aquesta xifra no arriba a un 10 per 100

L'activitat trasplantadora varia d'un país a l'altre, depenent fonamentalment dels mitjans, política sanitària i disponibilitat de ronyons de cadàver. A Espanya es realitzen anualment de 7-8 trasplants per milió d'habitans any, quan en els països del nord (Noruega, Suècia, Finlàndia) aquesta xifra és de 30 trasplants per milió i any.

La conseqüència immediata d'aquesta activitat és que l'estada a diàlisis és curta, essent interessant observar que en alguns països el porcentatge de pacients trasplantats en l'any d'iniciar el programa de diàlisis passa del 50 per 100 (Finlàndia 81 per 100, Dinamarca 53 per 100, Anglaterra 52 per 100).

Si es considera com a centre experimental en trasplant a aquell que ha realitzat 30 o més trasplants el 1981, o més de 250 durant la seva existència, els resultats obtinguts en quan a supervivència del empelt amb ronyó de cadàver, en receptors de 15 a 45 anys, no diabètics, ha estat del 65-67 per 100 als 12 mesos en l'any 1981.

RIBAS I MOTJÉ

AGÈNCIA IMMOBILIÀRIA
GESTORIA
ASSEGURANCES

Carrer Eiximenis, 12 i 14
Telèfon: 20 82 58
GIRONA

perfumeria * VENECIA

Major de Salt, 21 GIRONA

Construccions

RIU S.A.

Pi. Sant Pere, 9
Tel. 59 00 82

Besalú

Charleston

St. Francesc. n° 10

ROBA
JOVENIL
I DE SENYORA

Girona

En defensa de la Nació Catalana

La polèmica suscitada entre el President Pujol i el Delegat del Govern a casa nostra, Sr. Rovira Tarazona, ha tomat a actualitzar el mot nacionalitat.

A les paraules de l'Honorable : "Reclamem una autonomia de debò perquè Catalunya és una nació", el Supergovernador contestà: "Catalunya només és una nacionalitat i les manifestacions que es facin en sentit oposat són contràries a la constitució i als estatuts".

Rovira Tarazona, en dir que Catalunya només és una nacionalitat, entén —com tots els del seu grup polític— que el terme nacionalitat fa referència a un regionalisme històric.

Per nosaltres, tanmateix, el terme té una clara significació nacional. I això no és pas d'ara. Ja Prat de la Riba emprava els termes nació i nacionalitat indistintament. I el mateix feia Rovira i Virgili: "Usarem nosaltres els mots nacionalitat, nació, tant l'un com l'altre (i fent-los, per tant, sinònims), en llur accepció de poble amb caràcter nacional, tant si està constituït en Estat com si no, tant si té reconeguda com no la seva personalitat" (1). I afegia: "Seguim així l'ús general entre els tractadistes de Dret polític i sobretot entre els escriptors que s'ocupen de qüestions nacionalistes, tot evitant els perills de confusió i d'amfibologia a què dona motiu l'ús dels dits mots en llurs accepcions impròpies o especials" (2). Per tant, la nostra interpretació és ben legítima. I si el Sr. Rovira Tarazona s'esgarrija quan sent parlar de nació catalana, ¿no serà perquè, com diu l'Heribert Barrera, no es desprèn del seu passat en la dictadura?

Si tenim en compte la definició de nació aportada per Mancini —comunitat natural d'homes, aplegats en vida comuna per unitat de territori, d'origen, de costums i de llengua, i tenint consciència d'aquesta comunitat— queda ben clar el que som.

La Constitució podrà reconèixer o negar aquesta realitat, podrà utilitzar termes ambigus per a contentar tothom, però, al capdavant, "la nació és nació encara que per la llei no ho sigui" (3).

Xavier Pujolàs i Grabuleda

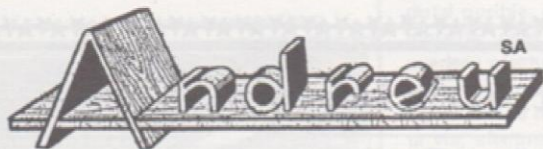
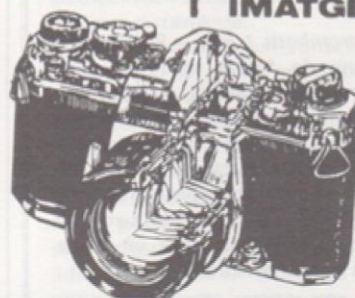
(1) i (2) — ROVIRA I VIRGILI, ANTONI: *Nacionalisme i Federalisme*. Edicions 62 i "La Caixa" 1982. Plana 92.

(3) — PRAT DE LA RIBA, ENRIC: *La Nacionalitat Catalana*. Edicions 62 i "La Caixa" 1978. Plana 49

FOTOGRAFIA CURIOSITATS...! I IMATGES

Volem obrir aquesta secció per a donar una oportunitat a tots els afeccionats que tinguin fotografies inèdites, no publicades i que siguin interessants de veure i conèixer.

Totes les fotografies seran enviades a la Redacció de la Revista, Ctra. Barcelona, 23, entsol. 2.a, amb un lema o títol escollit per l'autor.

DECORACIÓ I MOBLES

Carrer Verge dels Dolors, 18

Telèfons 86.88.90

86.90.29

SANT HILARI SACALM

Restaurante CASA POU

Sanjurjo, 5 - Tel. 85.00.14

VIDRERAS

Gràfiques Duch

TIPOGRAFIA - OFFSET

C/. Provincial, 38 - Tel. 46 01 67 - CASSÀ DE LA SELVA

ANECDOTARI d'un VIATGE:

La sala d'espera de l'aeròdrom de Barcelona estava molt concorreguda. M'aixeco un moment del banc. Passa una senyora (?), i, amb tota lleugeresa em pispa el diari que tenia junt amb la cartera de viatge i el jersei; però el meu nét que té prop de cinc anys, em crida: —Avi! Aquella senyora t'ha agafat el diari! És aquella, veus?

No vaig pas dir-li que callés, perquè si el sentí, i confio que sí, és el mínim que es mereixia. Mentrestant apareixen en escena una parella, —difícil d'endevinar-ne el sexe—, que duen els cabells quasi iguals de llargs. Fins aquí no hi tindríem res a dir si no haguessin sigut tan embrollats i força bruts, que feien joc amb la resta de la indumentària, des dels peus al clatell. Però l'atenció del púes decantà de pressa, en presentar-se una mini-faldilla, tan llarga com els cabells dels dos personatges anteriors. La "mini", fou rebuda amb el característic xiulejar internacional del jovent... i, amb un: Oh...! de les senyores de cabells argentats.

Mentre l'autocor ens duia camí de l'avió, ja ben fosc, uns soldats no paraven de fer xerínola, comentant: —Mira tu: Tot anirà bé si no ens toca pel nostre avió, aquell que comença a perdre cargols mentre vola.

En el meu primer bateig de l'aire no era per a sentir-me optimista!

Amb els meus familiars arribarem, doncs, a Palma de Mallorca amb l'avió del vespre. De l'aeròdrom Son Sant Joan fins a casa seva, no vaig poder-me fer càrrec dels llocs on passàvem, llevat de llucar d'esquillentes la silueta d'algun que altre molí de vent, quals pales giravoltaven mandrosament, en la non-non de la nit, en la plàcida Illa de la Calma, com la batejà Santiago Rusiñol.

L'endemà a darreres hores del matí, vaig treure el nas fins la cantonada. Un grinyol, per la frenada d'una moto, em fa parar. Baixa un dels obrers, que ocupava el seient de darrera i em pregunta: —Voldria dir-me, on és... "tal carrer" (No hi fa el nom).

Arronço les espalles i li dic que ho sento; no el sé; ni aquell ni cap. Ell insisteix i em dóna, amb una verbagàlia imperable, detalls de qui hi viu; no recordo si un fuster, manyar, lampista, o vidrier... No ho recordo bé. —Ep...! minyó atura el carro. Li repeteixo que no s'escarrassi; que acabo d'arribar i que tot just em llevo; que sóc foraster, i que no havia estat mai a Palma, o sigui amb tots els agravants... I ell, que fa: —És molt estrany que no ho sàpiga, perquè m'han dit que és un carrer molt conegut... Llavors, faig per si ho entén: —Miri, jove: el que fóra més estrany del món és que jo en sabés alguna cosa.

Des de la plaça de l'Oliver volíem arribar-nos fins a la Catedral per tal de visitar-la. Pugem en un taxi. —Vostès són de Girona, veritat? —pregunta discretament el xofer, després d'haver-nos escoltat en la conversa entre nos. No li ho podíem pas negar: —Ah, sí; de la comarca i de molt prop de la capital. Som de...

Establim agradable conversa, puix ell ho coneix molt bé per haver-hi sojornat, en diferents pobles, com a viatjant. Molt agradable. En arribar a lloc i preguntar-li quan li dec, em fa quedar parat: —No; res. He tingut una gran alegria poder conversar una estona amb vostès. No... no; va d'obsequi.

Insisteixo cop i recop amb raonaments bàsics: dels seu treball i jornal; de la gasolina, interessos. Tot endebades. Era tanta la seva sinceritat que, en no acceptar-li s'hauria enfadat de veritat. Així és que encaixarem, tot desitjant-li bona sort, i bona temporada, amic! Crec que en casos semblants de tanta gentilesa, no em calia fer altra cosa que, en ni solament saber-ne el nom, a cuita corrents, i sense que se n'adonés, vaig anotar-me el número de la matrícula: "P.M. 55.833. Taxi 245". Si tomo a Palma, el trobaré, i no pas perquè em convidi de nou.

Tenim la saludable idea de fer una passejada amb el cotxe d'un cavall conegut per "jardinera" o "simon", i l'ocasió se'ns presentà en el moll, ran mateix del grandios vaixell "Atlàntic". El trajecte, amb un ple familiar: tres de grans i els dos nets, fou relativament molt curt, fins quasi davant de Llotja, però el suficient per admirar detalladament els voltants. Assegat al costat del cotxer, per tal de poder-hi conversar: —Quants cotxes rutllen per Palma? —En plena temporada més de 70. Ara, encara no. Llavors és quan és negoci; perquè els turistes, sap, si són estrangers, no miren prim: s'allarguen... A més que tot s'apuja. Miri, l'any passat encara pagàvem a l'Ajuntament 800 pessetes, però aquest any ens ho han augmentat fins a 4.500... Ja m'entén, no? I no és perquè ara li tingui de comptar res de massa a vostè; m'enten?: repeteix. —I aral! On va a parar! Ja ho suposo...

Vaig estar pensant; que com a pròleg, no està mal enfocada la passejada. Així és que comptat i debatut, la "recepta", entre el permís municipal, l'impost del Tràfec d'Empreses —que suposo que també hi degué anar inclòs—, el jornal del cotxer, el pinso del cavall i les explicacions, estic segur de que no hi va perdre res. I no em queixo, perquè també em deixà un moment les regnes per a fer-nos retratar.

M. Tolosà i Surroca

SOLUCIO • MOTS • ENCREUATS

Amic lector:

T'emplacem perquè col·laboris en aquesta revista, a fi de què el teu nom i els teus pensaments figurin en la nostra publicació.

Pensa que aquesta revista no és fruit d'improvisació, i tot el que diu no és per ganes de dir-ho, sinó que convé, per reflectir l'actualitat, els problemes i aspiracions d'una Associació, i en prenguis consciència.

Amic lector!, tu també pots dir-hi la teva. Pensa que la revista AMARG és de tots.

T'esperem, doncs, en aquestes planes, si tractes els originals a temps a la redacció de la revista. Ctra. de Barcelona, 23, entsol. 2.ª, de Girona.

"Jo pregunto" és la possibilitat de resoldre qualsevol dubte o qüestió relacionada amb les diferents modalitats de la diàlisi (hemodiàlisi hospitalària i domiciliària, diàlisi peritoneal, CAPD) i del trasplant renal, no només en l'aspecte purament tècnic, sinó també en altres aspectes implicats en l'entorn del tractament de l'insuficiència renal crònica, com ara el social o el laboral.

Per això cada resposta serà confeccionada per l'especialista més convenient. La revista AMARG coordinarà aquests.

Les preguntes caldrà adreçar-les a:

Servei de Nefrologia i Diàlisi

Clinica Girona

c/ Lorenzana, 34

GIRONA

o bé, entregar-les a mà, a la Secretaria del Servei. Hauran de portar el nom i adreça del remitent, que si ho desitja, pot demanar l'ús de les inicials o d'un pseudònim (per això, cal fer-ho constar precisament).

PERSONALITAT BÀSICA DEL PACIENT

Les persones presenten modalitats individuals característiques quan tenen que enfrontar-se a les tensions de la vida. Aquests estils de comportament impliquen tipus individuals de personalitat. L'expressió "Tipus de personalitat" no constitueix un diagnòstic, sinó més bé una descripció d'un individu. Però si les accions habituals es tornen inflexibles, mal adoptades i sense relació amb la realitat, es considera que el comportament és patològic.

D'una manera general, classificarem 7 tipus de personalitats bàsiques i examinarem els efectes de la insuficiència renal i la hemodiàlisi en cadascú d'ells. Cal tenir en compte que un individu pot presentar característiques de més d'un tipus i que aquests agrupaments són útils com a línies classificadores per a comprendre els aspectes del comportament d'una persona.

1.- La personalitat oral

Aquesta personalitat és dependent i exigent. Tots els seus requeriments són de "caire urgent". Està a l'espera d'una atenció il·limitada; quan no es satisfan les seves exigències posa de manifest una escassa tolerància a la frustració i reacciona amb còlera i depressió. El seu profund desig de què el satisfacin, comporta una tendència a exigir o a utilitzar en excés la medicació. El pacient amb una personalitat oral, reacciona davant aquesta "malaltia cròni-

ca" amb l'espectativa d'obtenir una "atenció crònica"; té tendència a tornar-se excessivament dependent, exagerant una actitud de desemparament. Sovint, en tractar personalitats d'aquests tipus, el metge ha d'estar preparat per a satisfer algunes de llurs exigències, doncs d'altra manera podria no col·laborar en absolut.

2.- La personalitat compulsiva

Aquest tipus de persona és exageradament ordenada; es controla molt i s'absté molt de manifestar lliurement les seves emocions. Molt preocupat per la pulcritud i la neteja, és puntual, perseverant i molt atent a les regles i instruccions. Considera l'enfermetat com una amenaça a la seva capacitat per a controlar les situacions, que és un component important de la imatge de si mateix. Pot manejar la atenció de la enfermetat augmentant els seus esforços per a mantenir una posició predominant i ésser ordenat, la qual cosa, combinat amb la seva inflexibilitat, pot portar a que se'l jutgi com una persona molt obstinada i difícil de fer canviar d'opinió. En la recerca de "tots els fets" pot acorralar constantment als metges. La seva repressió emocional pot provocar-li dificultats en demanar ajut.

Aquesta personalitat respondrà favorablement a tot enfoc mèdic que consideri sistematitzat, complet i ordenat. Valorarà en alta mesura al metge que investigui cuidadosament qual-

NYAR.- de vacances

No hi ha suficients les persones CONDI

sevol queixa. Aquestes persones experimenten angoixa quan s'exposen al dubte i a la incertesa; per tant, els règims prescrits deurán ésser precisos i estar ben detallats, així com les prescripcions medicamentoses. L'angoixa afluixa si sap el que pot esperar en matèria d'inconvenients, degut a les tècniques o als efectes secundaris dels remeis. Naturalment el metge ha d'actuar amb cautela, amb l'abjecte de no provocar noves ansietats, donant explicacions excessivament complicades o analitzant complicacions poc freqüents. Aquest pacient valora que se l'estimi la seva intel·ligència, l'ordre i el bon control que té enfront de les situacions de la seva vida.

3.- La personalitat histèrica

Aquesta personalitat es veu dominada per la necessitat de ser atractiva, cautivant, actituds que són utilitzades com a mitjans de lograr l'atenció i l'ajut, per una persona que està insegura del seu propi valer i que necessita constantment paraules de suport, en el sentit de que altres persones estan interessades en ells. Reacciona carinyosament vers els altres i espera que aquests actuïn de la mateixa manera amb ell. Si creu que no és estimat es torna agressiu i deprimiu. Expressa llurs sentiments d'una manera oberta i lliure, amb tendència a ésser excessivament dramàtic, tal com ho demostra el seu aspecte i comportament. Té tendència a suportar malament el dolor. L'enfermetat crònica és molt amenaçadora per a ell, dons a més té molta por a tornar-se poc atractiu i perdre la seva capacitat per a interessar els altres. Té tendència a reaccionar augmentant les seves exigències o queixes, que poden

arribar a espantar al metge. La por a que perdin l'interès per a ell pot provocar dramàtiques situacions per a cridar l'atenció.

4.- La personalitat masoquista

Aquest tipus de pacient s'expressa fent referència a repetits sufriments i decepcions. Té tendència a exhibir els seus sentiments com si es tractés d'una "medalla al mèrit". Sobresurt amb gran ènfasis la manera com s'ha sacrificat per als altres i com ha patit. Imposa la seva ajuda als altres i es posa furios quan no se li accepta aquest ajut. Sovint veuen la malaltia crònica com un càstig merescut i això pot comportar una deficient col·laboració pel tractament.

5.- La personalitat paranoide

Aquest tipus de pacient sospita constantment dels altres. Està sempre alerta enfront de qualsevol risc de perill o d'injustícia. Col·lecciona i alimenta els motius de queixa, i és queixós. Frequentment sent que els altres s'estan aprofitant d'ell i acostuma a reaccionar amb un contre-atac exagerat en proporcions amb l'aconteixement inicial. Un fort sentiment de debilitat i d'imperfeció sustenta aquesta visió suspicax.

Per a aquestes persones la malaltia contribueix a augmentar la suspicax. El fet d'estar malalt el fa sentir més dèbil i vulnerable, i es va tornant cada vegada més temeros, cautelós i queixós. Se'ls pot ajudar millor si el metge comprèn fins a quin punt aquesta persona experimenta fàstic per la seva malaltia i tractament. Com que el inesperat els espanta, és millor informar-los cor-

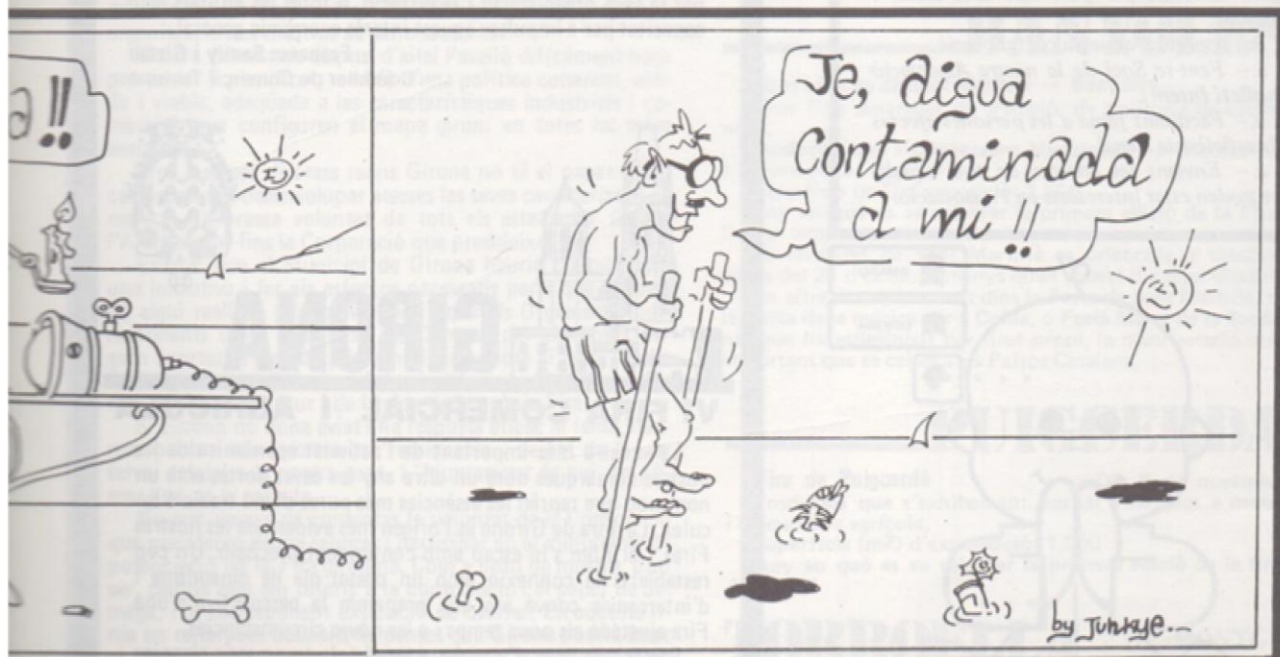
rectament de les vicisituds del tractament.

6.- La personalitat narcisista

Aquests tipus de pacients se senten superiors als altres. Creuen que tenen més coneixements i més valor que la majoria de les persones. Està totalment pendent d'ell mateix i es despreocupa de les necessitats dels altres. Es considera un expert en tots els camps i sovint desvaloritza a altres persones amb més coneixements. Tot això no és res més que una defensa contra els seus sentiments de vulnerabilitat. Inconscient està insegur del seu valor i de les seves capacitats i a més se sent indignat d'ésser estimat. Per la seva necessitat de considerar-se omnipotent, la malaltia crònica acaba per construir una amenaça fonamental per a la imatge de si mateix.

7.- La personalitat esquizoide

Aquest tipus de persona és reservat i no es compromet amb els altres. Té tendència a quedar tancat en ell mateix, presentant un aspecte tranquil i insociable. Evidència una escassa necessitat de relació amb altres persones; aquesta reserva li serveix de protecció contra el sentiment sub-conscient de què resultarà perjudicat si es compromet amb els altres. La malaltia constitueix una amenaça a aquesta pauta d'aïllament i d'autosuficiència establerta des de fa temps. Cal respectar la seva reserva i plantejar-li poques exigències que requereixin un compromís emocional; aquells que ho tractin no han d'intentar de forma entusiasta de fer-lo animar i lograr que es comprometi. És millor tenir un interès no exigent però respetuós per a ell.

**Donacions i són 6.900
MINUTES A MORT**

AMARG?

És l'Associació dels malalts renals de les Comarques Gironines. Està integrada per tots els que pateixen d'insuficiència renal, així com per totes les persones que volen col·laborar en la solució dels problemes que aquesta situació planteja.

Fins:

a.- L'assistència als malalts renals, en els aspectes següents: mèdics-socials i laborals per tal d'assolir la seva plena integració en la societat.

b.- Contactar i relacionar-se amb altres Associacions nacionals i estrangeres, per a facilitar el trasplant renal, i altres formes de tractament.

c.- Aconseguir la col·laboració amb tota mena d'Entitats oficials o particulars, l'activitat de les quals mena a l'assoliment dels fins de l'Associació.

d.- Sensibilitzar i interessar a l'opinió pública amb la finalitat d'aconseguir la seva cooperació econòmica i personal.

e.- Influir en el Ministeri de Sanitat per tal de fer realitat la posta en marxa d'un pla Nacional de Diàlisi i Trasplant.

Què és la Diàlisi?

És el tractament que permet la supervivència del malalt renal amb grans possibilitats de rehabilitació.

Què volem de vostè?

Que ens ajudi, col·laborant a que aquesta Associació sigui coneguda, i que els seus fins siguin assumits per part dels seus amics i familiars.

Pot concretar aquesta col·laboració:

a.- Fent-se Soci de la nostra Associació (Butlletí Intern).

b.- Facilitant feina a les persones afectes d'Insuficiència Renal.

c.- Enviant les adreces de tots aquells que poden estar interessats en l'Associació.

Comarques Gironines... Fires i Mercats - que se celebren, tardor 82

La nostra concepció de les Fires és la d'entitats vives amb capacitat de comunicar oferta i demanda i de rendir uns resultats positius per a la nostra economia. Això vol dir allunyar-se de la Fira com simple festa i fer-la més professional i comercial i això vol dir, també, donar un protagonisme actiu, per la seva organització i realització, a totes les entitats amb capacitat per a impulsar aquest interès econòmic general.

Francesc Sanuy i Gistau
Conseller de Comerç i Turisme

La mostra més important de l'activitat econòmica de les nostres comarques obre un altre any les seves portes amb un nom nou que reprèn les essències més pures d'una tradició secular. La Fira de Girona és l'origen més evident de les nostres Fires i el nom s'hi escau amb contundent precisió. Un cop restablerts la connexió amb un passat ple de dinamisme i d'intercanvis convé ara que preparem la perspectiva d'una Fira ajustada als nous temps i a les noves circumstàncies.

Passat uns anys d'una certa atonia els empresaris gironins tornen a tenir confiança en la Fira i la seva continuïtat. La demanda és molt superior a l'oferta d'espais per expositors, la voluntat de renovació impregna el contingut de tots els stands i la legítima competència comercial ha entrat amb nova empenta en aquesta cita anual que durant un cert temps havia semblat un intent inútil i una lànguida repre-

sentació del nostre món econòmic i que ara recupera el seu caràcter de plataforma d'expansió i de difusió.

Estem avançant i modificant els plantejaments i amb pas ferm, bé que potser no prou intens anem canviant els supòsits de l'organització de la Fira. Ara cal, que a partir d'una rigorosa anàlisi de la situació econòmica de les nostres comarques, a partir d'un estudi seriós de les circumstàncies que envolten l'actual crisi econòmica, les institucions proporcionin un marc que faciliti la sortida d'aquesta crisi. Una acció responsable de les institucions i del món dels empresaris i treballadors pot donar la dimensió exacta d'un país seriós que enfoca el seu futur amb rigor i que no deixa esclertes per a la frivolitat d'aquells que des de l'egoisme personal ajudarien a crear cada dia les condicions objectives per a fer possible que el país es desmembrari i ensorri.

Fem de la nostra Fira una eina per a aquest desvetllament que ha de fer de les nostres comarques un pilar sòlid d'un país que avança i vol avançar pel camí del progrés fonamentat en la democràcia.

Joaquim Nadal i Farreras Alcalde de Girona

En el concert de les activitats firaires que tenen lloc a les nostres comarques no hi ha dubte que Girona juga i ha de jugar un paper destacadíssim, oferint a més d'una fira de caire general, uns certàmens monogràfics que reforcin i dimensionin determinades activitats comercials.

Fet aquest preàmbul, és innegable la necessitat d'emmarcar l'activitat en aquest terreny en el context de la política firaire a nivell nacional de Catalunya. La conveniència de reforçar aquesta política a les nostres comarques a través de la capitalitat gironina pressuposa cobrir unes etapes prèvies absolutament ineludibles. En primer lloc el Certàmen ha de planificar el seu contingut, enfortint-se amb mostres bibliogràfiques. Ara bé, és fonamental per poder dur a terme una activitat clara i precisa, disposar d'un pavelló que permeti, no solament ésser utilitzat com a element clau i de reforç de la Fira que té lloc per Sant Narcís, sinó que a més, pugui esdevenir marc indispensable a l'hora de programar, preparar i organitzar altres mostres de caire sectorial.

Mentre Girona no disposi d'aital Pavelló difícilment hom pot parlar (i planificar, també) d'una política coherent, vàlida i viable, adequada a les característiques industrials i comercials que configuren el mapa gironí en totes les seves vessants.

Crec que per diverses raons Girona no té el paper que li correspondria desenvolupar ateses les seves característiques, malgrat l'expressa voluntat de tots els estaments, des de l'Ajuntament fins la Corporació que presideixo.

Entenc que el Municipi de Girona hauria d'emprendre una iniciativa i fer els esforços necessaris per a que el Pavelló sigui realitat, permetent alhora que els Organismes corresponents (com la Cambra de Comerç, per exemple), puguin aportar la seva àmplia experiència sobre el tema i esdevenir igualment motors amb les institucions, tant d'aquesta realitat, com del futur i de la vida de la pròpia Fira.

Si Girona no dona aviat una resposta eficaç al tema, haurem perdut una oportunitat remarcable i deixat de fer un servei cabdal a la nostra gent. L'Ajuntament és qui, en primer lloc, té la paraula.

No puc deixar de comentar la voluntat de la Corporació que presideixo de col·laborar i participar en el millorament i potenciació de la Fira gironina. Com a botó de mostra, potser, caldria que em referís a la contribució i al paper de Semega, i la corresponent exposició de bestiar. En aquesta línia en reiterades ocasions he pensat que Girona podria ésser el marc ideal per a la celebració, entre d'altres iniciatives, d'una Fira monogràfica de la carn. Amb voluntat, imaginació i decisió podem trobar les respostes adequades als interrogants que tenim plantejats.

Em resta solament, desitjar a tots els gironins que la Fira d'enguany sigui del tot profitosa i, sobretot, felicitar a tots aquells que amb la seva col·laboració participen en llur enaltiment.

Arcadi Calzada i Salavedra
President Diputació de Girona

Cinquantenari. Inauguració Oficial: Dijous, dia 28 d'octubre, a les 6 de la tarda.

Horaris: Dies 29, 31, 1 i 7, de les nou del matí a dos quarts de deu de la nit.

Dies 30, 2, 3, 4, 5 i 6, de les onze del matí a les dues del migdia; i de les cinc de la tarda a les nou de la nit.

Productes que s'exhibeixen: Agrícoles, comercials i ramaders.

Superfície (m²) d'exposició: 30.000

Aquest any coincideix amb el cinquantenari de la celebració de la Fira, i representa la **VI edició**. La primera es celebrà l'any 1932; la guerra truncà la seva continuïtat i finalitzada la mateixa es dona a conèixer com a **Certamen Agrícola i Comercial**. El nom de Fira es reanuda a l'any 1981, amb la seva V edició, i per tant, aquest any es la **VI edició** i el seu Cinquantenari.

RIPOLL

Fira de Santa Teresa - Ripoll

Dia 15 d'octubre

Productes que s'exhibeixen: Automobilístics, maquinària, confecció i joguines.

Superfície (m²) d'exposició: 2.000

Any en què es va celebrar la primera edició de la Fira: Des de temps immemorial.

OLOT

Fira de Sant Lluç - Olot Dies 16, 17, 18 i 19 d'octubre

Productes que s'exhibeixen: Industrials, comercials i ramaders.

Superfície (m²) d'exposició: 6.400

Any en què es va celebrar la primera edició de la Fira: Any 1.314

El dia 18 d'octubre té lloc la **Fira del Dibutx**, amb una superfície d'exposició de 500 m².

BANYOLES

Fires i Festes de Sant Martíà - Banyoles

Unes fires amarades de tradició, de tipisme i de catalanitat.

Productes que s'exhibeixen: Maquinària i productes per a la ramaderia i l'agricultura.

Superfície (m²) d'exposició: 2.500

Any en què es va celebrar la primera edició de la Fira: Des de temps immemorial.

La festivitat de Sant Martíà es celebra el dissabte abans del 24 d'octubre, menys quan aquest dia sigui dissabte.

Un altre aconeixement dins la **Festa de Sant Martíà**, és la **Festa de la música per a Cobla**, o **Festa Major de la Sardana**, que ha esdevingut per dret propi, la manifestació més important que se celebra als Països Catalans.

PUIGCERDA

Fira de Puigcerdà

Dia 6 de novembre

Productes que s'exhibeixen: Bestiar i vehicles a motor i maquinària agrícola.

Superfície (m²) d'exposició: 1.000

Any en què es va celebrar la primera edició de la fira: Any 1921

TORROELLA DE MONTGRÍ

Fira de Sant Andreu - Torroella de Montgrí

Dia 30 de novembre

Productes que s'exhibeixen: Maquinària agrícola, bestiar i productes del camp.

Superfície (m²) d'exposició: 3.397

Any en què es va celebrar la primera edició de la Fira: Any 1.393

Mitjançant el seu butlletí trimestral

«L'Amarg»
vol donar-se
a conèixer

ANGEL RODRIGUEZ
(Gironès)

Si bé donàvem la notícia des d'aquestes mateixes planes sobre l'Amarg (Associació dels Malalts Renals de Girona), avui tornarem a parlar-ne, d'ella, concretament del butlletí que aquesta associació està editant a les comarques gironines i que porta per nom el mateix de l'associació: «Amarg».

Aquest butlletí que tal com hem dit edita l'esmentada associació, té un tiratge de 3.000 exemplars amb impressió offset, surt amb una periodicitat trimestral, escrita en bilingüe i amb un format de 31 x 22. N'és el seu director en Xavier Bonmatí i Lladó i la redacció està composta entre altres, per Francesc Jordà i Joaquim Franch.

«Amarg» començà a publicar-se el 23 d'abril del 1981 coincidint amb la festivitat del patró de Catalunya, per un grup de gent preocupada per la manca d'informació, sobre el problema que suposava les malalties de tipus renal. Aquesta revista no és fruit d'improvisació i tot el que diu «No és per genes de dir-ho», segons ens deia un component de la publicació.

En les seves planes hi tenen cabuda treballs literaris, poesia, recensions històriques, informacions mèdiques i articles especialitzats. En aquesta revista poden col·laborar-hi tots els que desitgin; per a tal fi solament han d'enviar els originals al carrer de Barcelona, 23 entresol 2.º de Girona,

Minusvàlids Físics

BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

Les barreres arquitectòniques són totes aquelles traves, impediments o obstacles físics que limiten la llibertat de moviments del disminuït físic (en general de tothom) en dos grans camps:

- L'accessibilitat: a vies públiques, espais lliures i edificis.

- Els desplaçaments: en els diferents mitjans de transport.

Tipus:

Les barreres arquitectòniques poden englobar-se en tres grans grups:

1.- Barreres arquitectòniques urbanístiques (B.A.U.). Són aquelles que es troben a les vies públiques i espais lliures.

2.- Barreres arquitectòniques a l'edificació (B.A.E.). Són aquelles que es troben a l'interior dels edificis.

3.- Barreres arquitectòniques al transport (B.A.T.). Són aquelles que es troben en els mitjans de transport.

Estudi de les variables

La primera hipòtesi plantejada és la presència de barreres urbanístiques, concretada en:

Vorerer:

Un representant de la part afectada explica que aquest obstacle passa a segon lloc en el seu ordre de prioritats. Primerament perquè a Girona no hi ha grans desnivells en quan a voreres; als

llocs realment inaccessibles per a ells, sempre hi troben algú que presta el seu ajut desinteressat.

Per la seva part l'Ajuntament, com a part responsable de la planificació, ens informà que fins l'any 1980 no hi havia cap normativa que obligués a considerar les necessitats dels minusvàlids a l'hora de construir. És a partir d'encà que es començà aquest tipus d'adaptació, les construccions anteriors a aquesta data es troben mancades de rampes o pendents que solucionin el problema.

Com a exemples concrets d'aquestes noves construccions trobem el carrer Emili Grahit totalment reformat. En projecte estan la Plaça Catalunya, Pedret, Germans Sàbat i el Passeig d'Olot. Respecte al Casc Antic de Girona, s'està elaborant un projecte, però s'ha de dir que de difícil realització degut a les característiques naturals de la zona; es reduiria, en tot cas, als carrers principals com el de la Força.

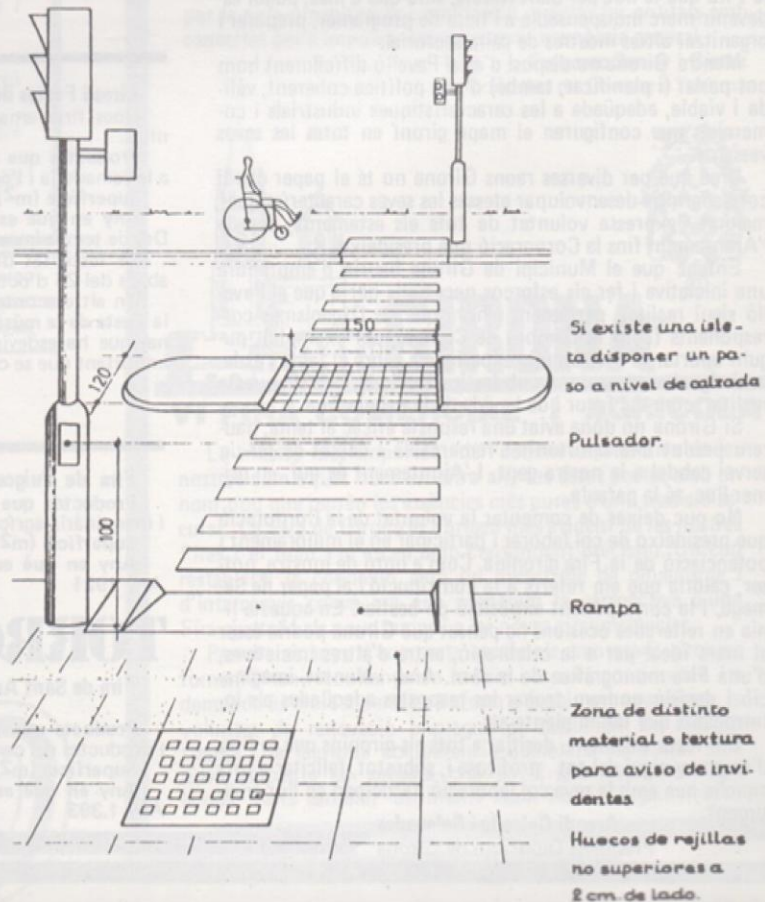
Els gràfics 1 i 2 reflexen l'ideal en quan a voreres, passeigs, pendents i rampes.

Cabines telefòniques de petites dimensions

Consultada la CTNE, ens informà que a l'any 1981 i coincidint amb l'Any Internacional del Minusvàlid, es crearen cabines dedicades als afectats,

URBANISMO

Pasos de peatones

que es reparteixen de la següent manera a Girona ciutat:

- Una a la Rambla.
- Una a Jaume I (davant Telèfons).
- Una a Salt.

A la província quedaren així:

- Una a Olot. -Una a Blanes
- Una a Palamós. -Una a Figueres.
- Una a Roses. -Una a Lloret.
- Una a Platja d'Aro.
- Una a Sant Feliu de Guíxols.

Un dels minusvàlids que ens parlà ens digué que ells ja s'havien acostumat a trucar des de casa, davant la manca d'aquestes cabines adaptades, però que troba fabulós que s'hagin creat.

La característica fonamental és que són 20 cms. més baixes que les normals.

Passos de peatons

Haurien de reunir les següents condicions:

-que els canvis de llum tinguin la durada apropiada per poder creuar amb seguretat.

-que en cas de semàfor, el pulsador se situï a l'alçada apropiada.

-presència de rampes a cada costat que faciliti la baixada i la pujada a la calçada.

-que les rajoles o l'asfalt del pas-zebra sigui de material diferent a fi de que els cecs trobin amb el bastó una sensació diferent de la resta de carretera.

-seria igualment convenient que el pas-zebra fos de color diferent, ja que molts invidents poden distingir contrastos d'ombres.

-els llums del semàfor per a peatons, hauria d'anar conecat a un timbre que sonés quan el peató tingués preferència. D'aquesta forma, els cecs sabrien en sentir el timbre que poden travessar.

-en cas de pas elevat (es pot tenir com a referència el de l'autovia de Sarrià), la rampa actual es totalment inaccessible ja que hi ha una pendent molt pronunciada i el límit permès es situa en 8'33 per 100, tot i que fins un 11 per 100 es podria pujar.

Graons i voreres

El problema de les rampes és fonamentalment econòmic, ja que la seva

lleugera inclinació fa que es necessiti molt més espai que amb les escales.

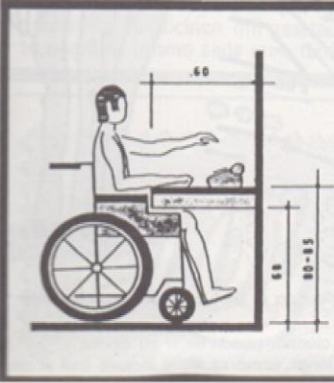
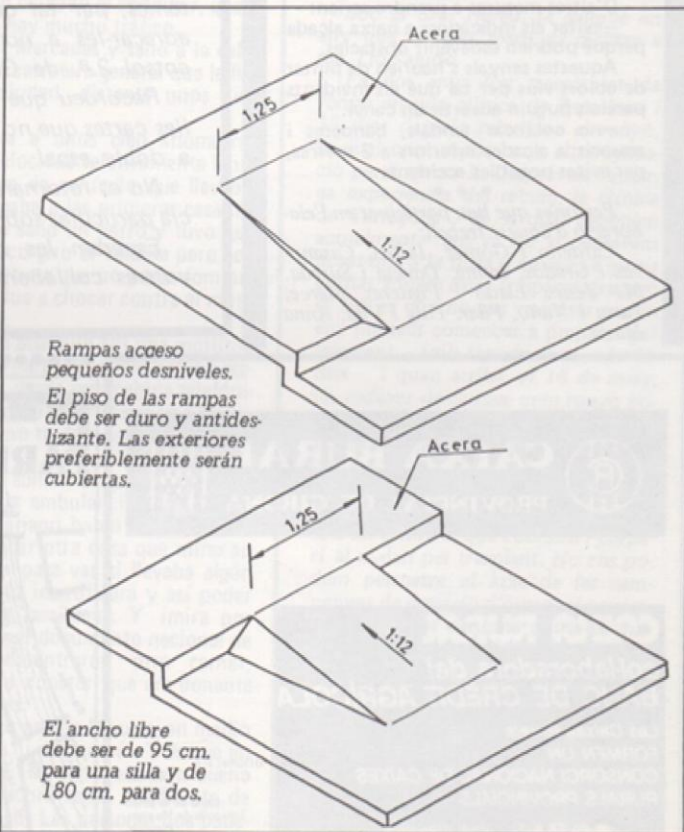
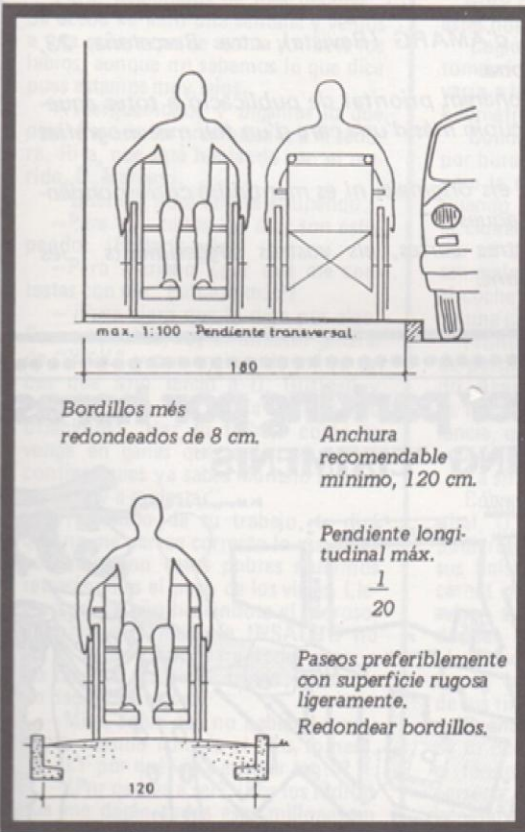
En relació amb aquest punt, a la ciutat de Girona, l'únic que trobem són rampes a les voreres a les noves urbanitzacions i alguns casos de les antigues, com el carrer Sta. Eugènia/Plaça Marquès de Camps, tot i que la seva finalitat en un principi no fos el pas de minusvàlids.

Als projectes municipals anteriors, ja es contempla aquest punt.

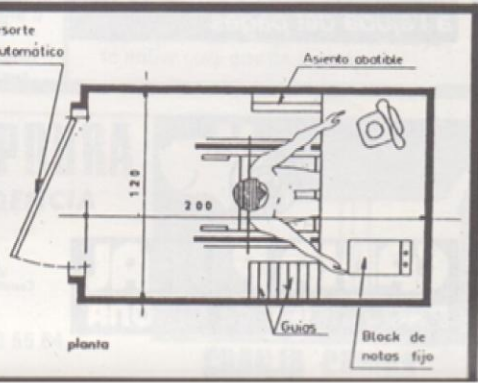
Pel que fa als semàfors, els pulsadors sí solen estar a l'alçada adequada, així com la durada del llum verd de pas, que es suficient en tots els casos.

En quan a les normes pels cecs, a Girona encara no es troben els passos especials (rajola diferent, color apropiat de contrast, timbres als semàfors...)

L'apartat de rampes és potser el més llarg i de pitjor pronòstic a la nostra ciutat. Girona, per les seves característiques es veu necessitada de diversos ponts per passar d'un costat a l'altre. Doncs bé, de tots aquests ponts, només els dos últims del carrer del Carme estan mínimament adaptats pel pas, ja

Cabina telefónica.
En hoteles, oficinas y en general en los edificios públicos, es conveniente proyectar cabinas telefónicas independientes; pero para que sean accesibles a los minusválidos deben tener las dimensiones mínimas que se indican.

Full Obert

EL MURO

(Por XICUPE KIN)

La casa es grande, como una mansión de millonarios, rodeada de un inmenso jardín que a su vez está circundado por un gran muro cuya única entrada es un portalón de hierro forjado.

Pero, dejémonos de más detalles... Se acaba de abrir una ventana y vemos a una señora que se asoma y mueve los labios, aunque no sabemos lo que dice pues estamos muy lejos.

A cerquémonos y oigamos lo que dice. Pero antes presentemos a la señora, Rita, que está hablando con su marido, D. Mariano.

—Querido, hace un día estupendo.

—Para mí, todos los días son estupendos. ¡Faltaría más!

—Pero Mariano ¿por qué me contestas con ese "Faltaría más"?

—¡Pues claro que lo digo por algo! Como tú sabes, soy el director general de "XXX" y por encima de mí ya sabes que sólo tengo a D. Gustavo y como él bien dijo en la cena que le ofrecimos: "Haz tu trabajo como te venga en ganas que nadie se meterá contigo, pues ya sabes Mariano que yo no te voy a molestar".

—Hablando de tu trabajo, te diré que no me parece correcto lo que estás haciendo con estos pobres enfermos retrasándoles el pago de los viajes. Llevas casi un año haciéndote el moroso, y como a la mayoría INSALUD no les da lo suficiente para poder pagar a los taxistas están que trinan. ¡A ver si les pagas de una vez!

—Mira, sobre eso no hablemos más; ahora cuando cumpla el año, lo haré.

—¿Y por qué vas a esperar tanto?

—¿Por qué va a ser? ¡Por los réditos que me darán todos esos millones en el Banco!

—Pero Mariano, yo creo que con las doscientas veinticinco mil pesetas que te pagas tú mismo cada mes, tenemos

suficiente para vivir comodamente.

—¡Qué te crees tú eso! Ahora, ya tendría que cambiar el Mercedes porque tiene algún fallo y podría darme un disgusto cualquier día. Y ¡aún más! tu hijo del alma se está sacando el carnet de conducir y pronto me estará pidiendo un coche para él. Tu misma también me tienes "frito" con tus llantos de que te gustaría veranear en yate este verano. Mira por lo que tengo que hacer esas cosas con el dinero de los viajes de los enfermos.

—Mariano, no discutamos más y bajemos a desayunar que todavía llegarás tarde a la reunión de la junta directiva que tienes a las diez.

—¡Claro que llegaré tarde! Con tu manía de reprocharme siempre lo que hago me pongo tan nervioso que ni los cordones de los zapatos me puedo atar.

D. Mariano y su esposa desayunaron sin más comentarios. Cuando salió su esposa le dijo:

—Ve con cuidado al conducir, que a estas horas hay mucho tráfico.

Cogió el Mercedes y salió a la calle tomando la carretera general que le llevaría a la ciudad, distante unos diez kilómetros.

Conducía a unos cien kilómetros por hora, velocidad relativamente lenta para la clase de vehículo que llevaba. Cuando llegaba a las primeras casas de la ciudad le salió un perro y tuvo que dar un brusco giro al volante pero con tan mala fortuna que no pudo dominar el coche y fue a chocar contra el muro de una casa.

Pronto se acumuló allí una multitud de personas para ver lo que había pasado. Alguien desde una cabina telefónica llamaba para que viniese una ambulancia, que no tardó ni quince minutos en llegar...

La sirena sonaba sin parar.

Cuando la ambulancia llegó al hospital, D. Mariano había fallecido. No pudieron hacer otra cosa que mirar en sus bolsillos para ver si llevaba algún carnet que lo identificara y así poder avisar a sus familiares. Y ¡mira por donde!, con el documento nacional de identidad encontraron otro carnet, donde hacía constar que era donante de sus riñones.

Cuando su esposa lo supo, en medio de su dolor, ni se lo creía. Y es que en el fondo, D. Mariano era una buena persona, y sobre todo, consciente de la enfermedad. Las personas que padecían insuficiencia renal no tenían otra alternativa de vida que una máquina o el trasplante.

Así fue, como gracias a D. Mariano,

dos personas pudieron deshacerse de la atadura de una máquina.

NOTA.— Este relato es imaginario y cualquier parecido con la realidad será pura coincidencia.

CARTA DE LA
SRA. HEREU - (Reus)

UNIFICACIO DE
RESPONSABILITATS

Benvolguts amics:

Abans que res, us enviem una sincera felicitació per la qualitat de la vostra revista. És sincerament molt bonica, tradicional i amena. De veritat, us felicitem.

Sóc la Sra. Hereu; fa gairebé un any que el meu marit es dialitza a casa, i jo l'ajudo.

Fa dos anys fou trasplantat de ronyó en una clínica de Barcelona i 15 dies després rebutjava el ronyó, la qual cosa suposa una altra operació per a treure-li. Després de l'amarga experiència del rebuig, la clínica de Tarragona —de la qual depenem actualment— ens va dir si pensàvem posar-nos a la llista d'espera i a quina entitat volíem ésser trasplantats; però el cas és que no ens va avisar que ja ens podíem començar a preparar pel trasplant —amb transfusions cada 15 dies—, i quan arribà, el 18 de maig, un cadàver de Suïssa, quin ronyó podia ésser pel meu marit, aquest no el pogué acceptar per falta de preparació.

Senyors, des d'aquí demanem unificació de responsabilitats, que sigui sols un centre el que coordini i prepari al malalt pel trasplant. No ens podem permetre el luxe de fer campanyes de donació d'òrgans si aquests es perden per egoisme entre els quiròfans d'un punt i de l'altre, per veure qui s'emporta un nou trasplant.

Amb aquestes línies voldria comprometre a la nostra Generalitat, al servei d'assistència sanitària, perquè:

1.er — Inspeccionin aquests detalls.

2.on — Donin entrada a tots els nefròlegs joves preparats.

3.er — Avisar a tots els malalts que preguntin i s'informin conscientment per la seva supervivència. Ningú té millor cura que un mateix.

ELOY.

TEIXITS
SELECTES

C. Bacià, 1
Telèfon 20 32 26
GIRONA

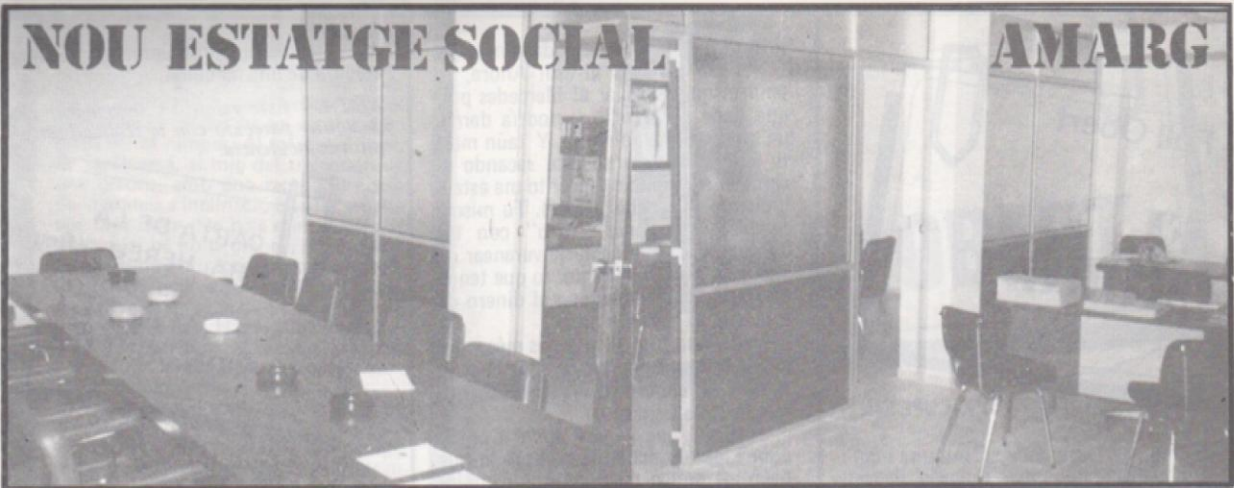
CAMPDURA
RESIDENCIA

Telf. 20 55 84

NOU ESTATGE SOCIAL

AMARG

Com déiem a la primavera, el fet de comptar amb un nou local, ha de considerar-se com una important iniciativa de la Junta Directiva, -com a previsió de futur- i en base a poder portar a terme el necessari desenvolupament de les activitats que són pròpies de l'Associació.

Les despeses del nou estatge social són:

Compra local	3.300.000' ptes.
Obra condicionament	1.050.000' ptes.
Total	4.350.000' ptes.

Important

Des d'ara i tenint en compte que l'Associació de Malalts Renals de les comarques gironines, muntarà dintre el nou estatge social tot el dispositiu administratiu, tècnic i publicitari, fem una crida i al mateix temps invitació a tots els receptors i lectors de la revista AMARG, per tal de què facin, si els plau, aportacions voluntàries i de la quantia que vulguin a l'Associació.

De tota aportació se n'acusarà rebut de soci col.laborador; per això reompliu adequadament la butlleta d'inscripció o targeta.

Caldrà trametre l'aportació voluntària (quota de pessetes) a la redacció de la revista, Ctra. de Barcelona, 23, entsol 2.a, GIRONA.

Agraïts per la teva col.laboració.

ROBA INFANTIL
I JOVENIL

Boutique
Mainada

Abeuradors, 1 GIRONA

CENTRE D'ORTOPÈDIA C. O. B.
ORTOPÈDIA TÈCNICA I COMERCIAL

Eiximenis, 19, baixos
Telèfon 21 19 62
GIRONA

TARGETA D'INSCRIPCIÓ

Cognoms..... Nom.....

Adreça..... Telèfon.....

Població..... D.N.I.

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA.

Senyor Director:

BANC o CAIXA

Sucursal

Li prego que faci efectius a l'ASSOCIACIÓ DE MALALTS RENALS DE GIRONA "AMARG" els rebuts que li siguin presentats a nom de..... amb una quota de pessetes.....

Compte corrent/llibreta d'Estalvis.....

Títular del compte

- ANUAL
- SEMESTRAL
- TRIMESTRAL

....., a..... de..... 198...

signatura

La Medicina dins la literatura Catalana:

(s. XIV)

III.— BERNAT METGE

L'il·lustre escriptor català, de prosa elegant, que inicià a Catalunya un precoç renaixement, era fill d'un especier de Barcelona. Guillem Metge, pare de Bernat Metge, fou el proveïdor de medicines del Casal de Barcelona. Martí de Riquer, amb el profund coneixement que té de l'època, ens explica que en una ocasió l'infant Joan, Duc de Girona, Comte de Cervera i Primogènit d'Aragó, agafà una forta febrada, acompanyada de molta tos. I l'apotecari Metge li feu un excel·lent preparat a base d'aixerop "capilli veneris", lletovari compost, codonyat de mel, taronjat, ponemat, citronada, una lliura d'oli d'ametlles dolces, batafalva confitada, massapans i pinyonada.

Bernat Metge, aproximadament de la mateixa edat que l'infant Joan, tracta aquest príncep ja des de la infantesa. Nasqué segurament al carrer dels Especiers —on el seu pare tenia l'obrador—, al rovell de l'ou de les fastuoses festes cortesanes, processons i seguicis solemnes, que plaien tant a Pere el Cerimoniós. Així, no ens ha d'estranyar que arribés a esdevenir secretari i home de confiança del seu successor i que "lo Somni", la seva més important obra literària, tingues el rei Joan, iniciador dels Jocs Florals i anomenat "amador de la gentilesa", com a centre.

No és pas rar, doncs, que un dels primers assaigs literaris del brillant escriptor, sigui una evocació de les seves experiències infantils a l'obrador del seu pare, entremig de pots, unguents, aixarops, confits i tota mena de medicines simples i compostes. També devia tenir present tot l'ambient de la rebotiga de l'especier Guillem, obrador per on passaren apotecaris, metges de física, metges de cirurgia i fins i tot els més cèlebres saludadors i oracioners de l'època.

Aquesta curiosa obra "mèdica" de Bernat Metge es titula, irònicament, "La medicina feta per en Bernat Metge, apropiada a tot mal" i consta de cent vint-i-dos versets octosil·làbics a rims aparellats. Amb un sincretisme molt propi del temps i molt del gust del nostre autor es fonen en aquesta pòcima màgica les fórmules més serioses de la química i la física del segle XIV amb l'alquímia més estrafeta: Personatges contemporanis a qui el mordaç autor vol ridiculitzar es barregen amb figures bíbliques amb graciosa irreverència, sense massa malícia: queixals de Gedeó, pel de la barba d'Absaló i llàgrimes de David, són alguns dels ingredients d'aquesta al·lucinant "medicina", que avui faria la delícia de la progressiva esoteritzada, al costat d'un badall d'estornell, una almosta de fum

de palla remullada o dos pans de mares del vi assecades al sol.

Cal imaginar, pel que fa als personatges contemporanis que cita Bernat Metge, que devia tractar-se dels seus detractors, que volien desbancar-lo de la confiança que li mostrava la casa reial. Cal tenir en compte que Metge fou introduït al món intel·lectual i cancelleresc del Casal de Barcelona pel seu padastre Ferrer Sayol, home de gran cultura, bon coneixedor del llatí i llegidor i traductor dels clàssics, un brillant personatge que arribà a ser protonotari de la reina Elionor de Sicília, esposa del Cerimoniós. En morir aquesta, l'any 1375, l'escriptor —que devia acostar-se als vint anys—, entrà d'escriuà dins l'equip burocràtic del Duc de Girona, el futur Joan I. Havia d'escriure, doncs, no tan sols en correcta prosa catalana, sinó també dominar el llatí i l'aragonès, les tres llengües oficials de la Confederació catalano-aragonesa. Ens diu Martí de Riquer que Bernat Metge "entrava a formar part activa d'un nucli d'homes de lletres que tingué una influència decisiva en la història de la prosa catalana: el dels escrivans i secretaris reials. La prosa cancelleresca, acurada, precisa i sempre elegant, constituïa el que en podríem anomenar el llenguatge oficial i cortesà, que no admetia dialectalismes ni vulgarismes i que, bastit sobre la varietat barcelonina, s'imposava arreu i a tot aquell que, en català, volgués escriure prosa digna i literària".

El 1378, moria Matha d'Armanyac, muller de l'infant Joan. I el 1380 aquest es tornava a casar amb Violant de Bar, neboda del rei de França. Les festes de les noces, elegants, fastuoses i brillants, comportaren grans despeses no gens fàcils d'eixugar. I el mateix rei, en persona, encomana a Bernat Metge de recaptar contribucions especials per reviscular les escurades arques de l'infant, cosa que havia de portar-li molts maldecaps fins al punt de ser acusat, sembla que no pas sense fonament, de determinades irregularitats financeres. I per algunes al·lusions al començament de l'obra que comentem, hom ha cregut que Bernat Metge escriví el poema a manera de justificació mentre es trobava a la presó: "Ab vós he desig de burlar —diu a un tal Bernat Margarit—, més lo poder m'han alguns tolt: quan Déu hom volrà seré solt; e depuix veurets quant riurem".

Aquesta situació havia d'esdevenir una constant en l'apassionada i llibresca vida d'un home que trasquejava per aquell món de clarors obscurs, no pas amb el bagatge medieval, sinó l'escepticisme i la ironia que un segle després caracteritzaria els homes del renaixement.

Si en comptes de tractar-se d'un escriptor català, Bernat Metge hagués sigut francès o italià, avui faria les delícies de directors de cinema i guionistes de TV. Però els catalans som fets així, ens encantem davant quatre rucades del veí i som incapaçs de fer el mínim esforç per conèixer la nostra pròpia història. Què hi farem!

Encara que llegir-lo, avui vulgui una mica d'esforç, transcriu algun fragment d'aquesta arravatada recepta:

"Vós pendrets un badall d'estornell e dues unces de besturri mesclat ab un poc de gingurri e dos diners de baquiqueu Si volets haver un mameu molt més ne valdrà composta; e puis pendrets una almosta de fum de palla remullada, però fets que tota vegada hi sia present En Ganet; e fets-ho passar en lloc net, cobert ab un tararar; e puix sia polvoritzat e passat per un prim cedaç. E si hi mesclats arriboràs, millor sabor hi trobarets. Ulls de moscats hi mesclarets, e dos quarts de bon bardufai, e dels cabells d'En Mardufai ab los queixals de Gedeon; e de la barba d'Absalon hi mesclarets, ab un pipiu; e si llàgremes de Daviu podets trobar, no us sien cares. E, puix, hajau dos pans de mares qui sien ben secats al sol..."

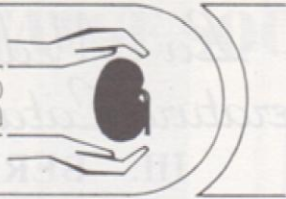
La cosa més sorprenent, és que a l'acabament dona uns consells pràctics del que en podríem dir *vida ordenada per gaudir de salut*: menjar poc i pair bé, dinar a migdia sense oblidar l'exercici físic; anar a dormir a posta de sol i "el dimoni que estosseguí":

"Quant al present, altres novelles no sé, de què us pogués escriure, sinó que si volets ben viure, que mengets poc en cantitat, e sia ben aparellat; e dinats-vos ans de mig-jorn. E puix anats burlar al Born, si us volets anar deportar; car aquí porets prou trufar ab molt bon hom qui hi és poblat. Puix, ab lo sol siats colgat, e moga-us qui noure porà; car aquest món mal bé farà, e creu que no es trigarà molt'".

Tenint en compte que el qui ho escrivia es ben bé el revers de la medalla de l'ordre, la rutina i la norma, això pot ajudar-nos a conèixer una mica més aquest home suggestiu, extraordinari i al mateix temps contradictori; punyent, brillant, erudit i burlata; irònic, mordaç i singularísim que fou En Bernat Metge.

Joan Carreres i Péra

CEAPIR

CONFOEDERATIO EUROPAEA ASSOCIATIONUM
PATIENTIUM INSUFFICIENTIAE RENUM

Europäische Conföderation von Patientenverbänden mit Niereninsuffizienz

Confédération Européenne des Associations des Insuffisants Rénaux

Confederación Europea de Asociaciones de Insuficientes Renales

European Confederation of Associations of Patients with Renal Insufficiency

CEAPIR

European Confederation of Associations
of Patients with Renal Insufficiency

Solidaridad INTERNACIONAL

C.E.A.P.I.R.

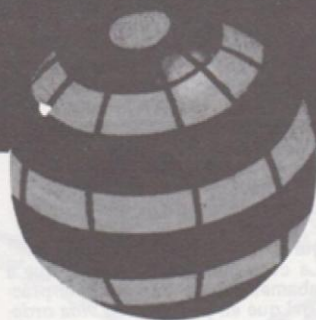
Esta confederación de asociaciones europeas de enfermos renales coordina los trabajos de las asociaciones nacionales. Representa los intereses de sus 33.000 asociados ante las autoridades europeas, la Organización Mundial de la Salud y aquellas instituciones y asociaciones privadas cuyas actividades abarquen a toda Europa. La colaboración y el intercambio de informaciones deben hacer que todos los interesados se beneficien de las experiencias y adquisiciones hechas en todos los campos de la medicina, sociología y rehabilitación.

Carlos Romeo Casabona, Secretario General de la Federación de ALCER (Asociación para la lucha contra las enfermedades del riñón), resultó elegido el 5 de Julio de 1981 en París, presidente de la CEAPIR entre los representantes de las doce delegaciones de las asociaciones de enfermos de países europeos.

"Era necesario —dice Carlos Romeo ante la pregunta de cuáles han sido los motivos por los que se han creado esta Confederación europea y los fines que persigue— que se crease una asociación de este tipo, ya que los problemas que padecemos los enfermos renales también precisan de solidaridad internacional. La colaboración entre las distintas asociaciones nacionales aparte de imprescindible, puede llegar a ser muy útil. Aquellos países que cuentan con medios más avanzados que otros, pueden servir de ejemplo para estos últimos. Nuestro deseo queda establecido en que mediante el intercambio de iniciativas se reduzcan las diferencias existentes sanitarias de los diversos países, y la Confederación permite esa mayor posibilidad de colaboración".

una imatge val més que mil paraules

·EL NOSTRE PETIT MÓN

Vacances!

L'AMARG és una publicació que ha nascut amb la vocació d'omplir el buit existent en el camp de la informació sobre l'hemodiàlisi, i vol ésser una revista que satisfaci d'una banda, els malalts afectats d'insuficiència renal, però que d'altra sigui llegidora per un públic popular d'ampli abast.

la millor reflexió

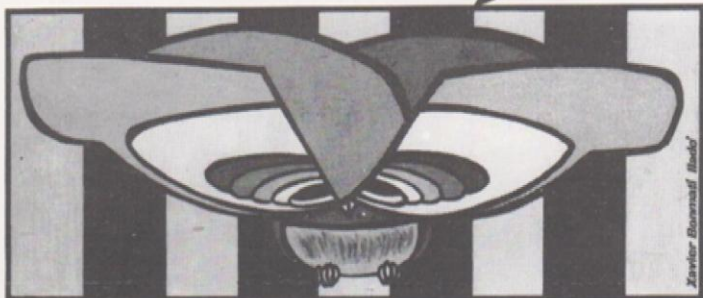

«Estiu 82»

feu-vos donant de ronyó

AMARG ES UNA REVISTA PER A TOTS INFORMACIONS SOBRE TEMES CULTU- RALS, MEDICS... I 3000 EXEMPLARS

En
aquesta revista
es pren esment
dels **ESCRITS** en
català i castellà

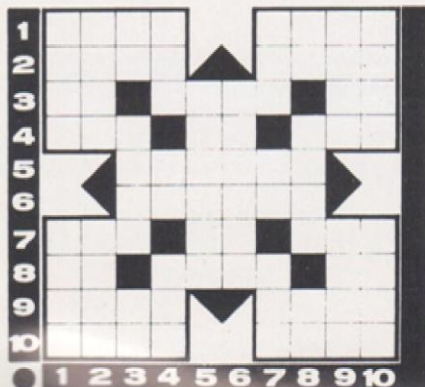
BARBARISMES

"Barbarisme" és un vici del llenguatge que consisteix a pronunciar o escriure malament els mots, o usar-ne d'impropis.

Vocabulari de mots considerats de barbarismes o de vulgarismes:

<i>Acera</i>	Voravia, vorera	<i>Cenicenta</i>	Cendrosa, ventafocs
<i>Adiós</i>	Adéu, adéu-siau	<i>Cèsped</i>	Gespa
<i>Aiga</i>	Aigua	<i>Coto</i>	Vedat, Devesa
<i>Almeja</i>	Cloïssa	<i>Desaigüe</i>	Desguàs
<i>Apellido</i>	Cognom	<i>Dret (no hi ha)</i>	No s'hi val
<i>Atún</i>	Tonyina	<i>Empollar</i>	Estudiar, cremar-se les celles
<i>Babero</i>	Bavosall, pitet	<i>Enano</i>	Nan
<i>Basura</i>	Escombraries	<i>Equis</i>	lcs, xeix
<i>Batxe</i>	Clot, sot	<i>Fi de setmana</i>	Cap de setmana
<i>Bocadillo</i>	Entrepà	<i>Freno</i>	Fre
<i>Bodega</i>	Celler, taverna, rebost	<i>Garganta</i>	Gola, gorja, congost
<i>Botones</i>	Grum	<i>Grijo</i>	Aixeta, broc
<i>Carajillo</i>	Cigaló, rebentat	<i>Guapo</i>	Bell, formós
<i>Carmelo</i>	Caramel	<i>Juerga</i> ...Barrila, xefla, disbauxa, orgia	
<i>Cenicero o cenicer</i>	Cendrer		

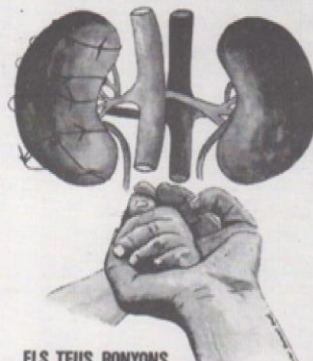
mots ENCREUATS:

HORIZONTALS:

1.- Bloc pesant de fusta dura, sobre el qual es posa allò que hom vol tallar, picar, capolar... - Loteria.
2.- Combinació de l'oxigen amb els elements electropositius (metalls). - (A l'inrevés) terme assenyalat a una cursa.
3.- Símbol del ruteni. - Que té un gust agre, com el del vinagre. - Sensació que produeix en l'òrgan de l'oïda el moviment vibratori de coscos.
4.- Companyia aèria (siglas). - Símbol del molibdèn. - Riu de la xarxa mediterrània catalana.
5.- L'art dels sons.
6.- Persona que publica una obra, valent-se de la impressió gràfica per a multiplicar-ne els exemplars.
7.- Mot anglès, títol de respecte que hom anteposa al nom de fonts quan es tracta de barons. - Femení de la forma de cortesia En. - Aire que surt dels pulmons en respirar.
8.- Segona nota musical en el sistema inventat per Guido d'Arezzo (a l'inrevés). - Títol nobiliari (A l'inrevés) Gràcia especial atorgada per Déu als homes.
9.- Petit tossal constituït per grans de sorra. - (A l'inrevés) nom propi.
10.- (A l'inrevés) Enderrocs. - (A l'inrevés) Pesseta.

FES ALGUNA COSA PER SALVAR UNA VIDA...!

ELS TEUS RONYONS
PODEN SALVAR-NE DUES. DONALS ARA
PER QUAN JA NO ELS NECESSITIS.

AMARG

LOMEÑANA, 24 TEL. 01520 - 21280 - GIRONA

AMARG

publicació
trimestral
al servei de tots

**PROPERA
REVISTA:**

**HIVERN...
1982 ~ 1983**

VERTICALS:

1.- Lloc de la costa dispostat per servir de recés a les naus. - Fibra tèxtil.
2.- (A l'inrevés) Ciutat de la Rep. Popular Xinesa, al NO. de Xang-Hai. - Ciutat fronterera d'Espanya.
3.- Símbol del liti. - Mun. de la comarca de la Selva a la riba esquerra del riu Brugent. - No vestit, despulat.
4.- Composició lírica, de tema i de mètrica variats. - UD - Establiment de begudes.
5.- Filla d'un oncle o d'una tia d'algú.
6.- Prendre per model alguna cosa, reproduir.
7.- (mot castellà) teixit de fils nuats que formen una retícula de malles quadrades o rombals. - Abreviatura del mot anglès Company.
8.- Cadascuna de les elevacions produïdes en una superfície líquida (mar, llac...).
9.- Símbol del Titani. - La part que cal deduir del pes brut d'una mercaderia per a obtenir-ne el pes net. - Símbol de l'Alumini.
10.- Cadascun dels aspectes successius sota els quals se'ns mostren la Lluna i els planetes en llur revolució al voltant del Sol. - Mot anglès d'amor.
11.- Viu afecte o inclinació envers una persona o cosa. - Kei de Tebes, símbol de la força del destí.

Hi ha dues formes per ajudar als malalts de ronyó

● Fent-vos socis d'AMARG

● Fent-vos donant de ronyó

AMARG agrupa a malalts afectats per insuficiència renal, així com a totes aquelles persones que desitgin col·laborar a la solució dels problemes que aquesta situació comporta.

Dóna als malalts assistència metge, social, moral i laboral, a fi d'assolir la seva plena integració a la societat.

Manté relació amb centres i institucions de tot el món, per facilitar la trasplantació renal.

Fomenta els estudis dels problemes que plantejen les enfermetats renals.

Col·labora amb entitats oficials i particulars i la seva activitat pot conduir a mitjans positius de l'Associació.

Tot això suposa unes despeses importants i AMARG només pot afrontar-les amb el suport dels qui pensen que, entre tots, hem de salvar vides.

Si tu penses el mateix, ajuda AMARG. Necessitem diners.

FES-TE SOCI COL·LABORADOR D'AMARG. Et valdrà l'aportació de la quantia que vulguis (quota de pessetes voluntària).

... perquè dues persones visquin, quan tu ja no visquis. Cada ronyó trasplantat suposa la salvació d'una VIDA.

Hi ha més de 6.900 persones en el país, d'elles 1.500 a Catalunya, condemnades a mort per insuficiència del ronyó.